

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: T 242-49, L 998-04.

**A FALUSZÖVETSÉG
LAPJA**
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési árak: Egész évre 4 P 96 f
Félévre 2 P 48 f. Negyedévre 1 P 28 f.
Egyes szám ára — — — 12 fillér.

Budapest, 1927.

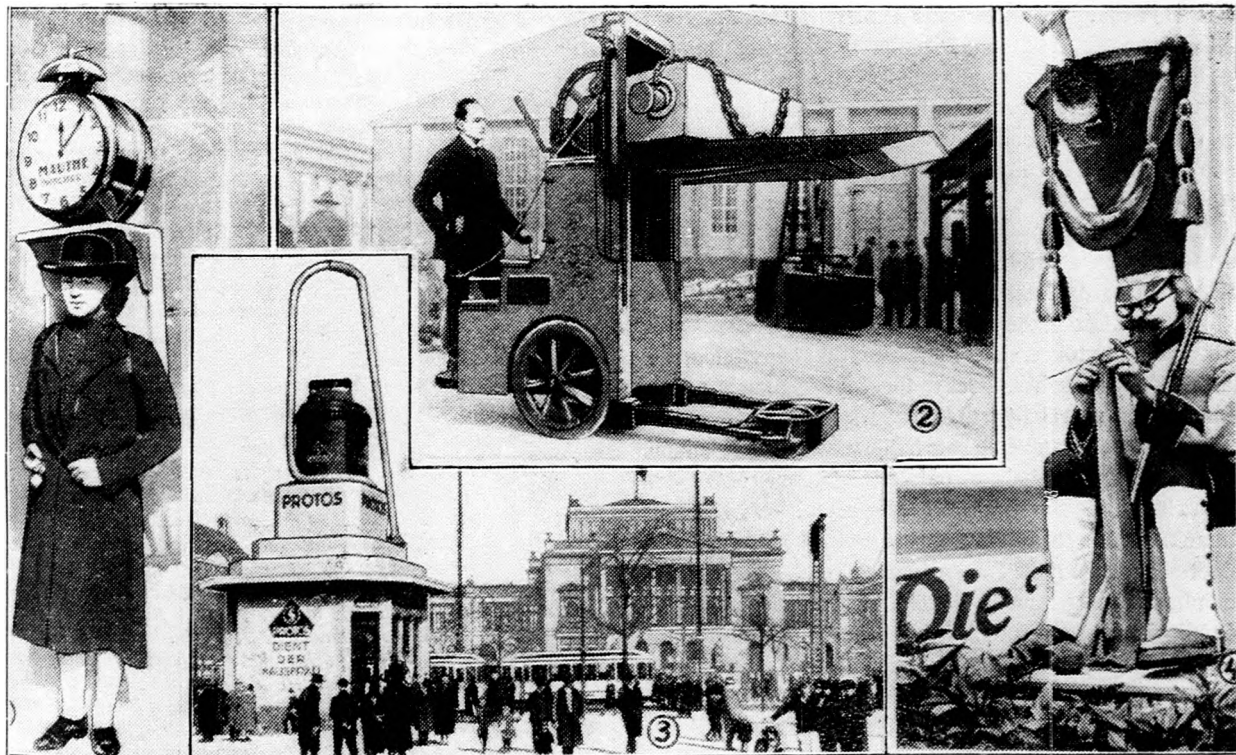
VIII. évfolyam, 20. szám.

Vasárnap, május 15.

A gazdák bajairól beszéltek.

A képviselőház a napokban a gazdák dolgairól tárgyalt. A földművelésügyi minisztérium költségvetése volt napirenden. Magyarország földművelő állama. Nem esoda, ha az országgyűlésben a földművelésügyi költségvetése kelt legnagyobb érdeklődést. Őszinte örömmel

értesültünk arról, hogy negyvennél több szónok iratkozott fel a vitára s csak a házszabályokon múlt, hogy fele sem jutott szóhoz. A képviselőház szabályai ugyanis minden egyes minisztérium költségvetésének a tárgyalásánál egy napot adnak az általános vitára és egy napot a részletes tárgyalásra. Így is annyi értékes és komoly beszéd hangzott el, hogy az új törvényhozás mindenben rászógal az

Képek a lipcei vásárról.

Európa nagy városai, ipari és kereskedelmi gócpontjai évről-évre kiállítással egybekötött vásárt szoktak rendezni, melyen bemutatják az ipari termelés legfrissebb alkotásait. Az ilyenfajta vásárok legelsősorban azt a célt szolgálják, hogy a bel- és külföldi kereskedők figyelmét felhívják a kiállító cégek iparcikkeire, másrészt pedig pontos áttekintést is nyújtanak egy-egy ország ipari munkásságáról. Budapest is nagyon szép sikerrel rendezte meg mostanában a Tavaszai Vásár-át; a vásárok sorában azonban a legelső helyen áll a lipcei vásár, mely Németország hatalmas és rendkívüli arányokban fejlődő iparának ellenállhatatlan bizonyossága. Az idei lipcei vásár hetekkel ezelőtt zajlott le óriási sikerrel. A vásár megnyitásának első napján százezer kereskedő látogatta meg a vásárt, köztükk huszonháromezer külföldi. Rajtuk kívül természetesen óriási tömegben keresték fel a kiállítást az érdeklődők, hiszen a vásár egyszersmind a legnagyobb látványosság. Képeink a vásár egy-egy érdekességét ábrázolják. *Batról* egy óragyár óriási ébresztőórával sétáló alkalmazottja látható; *a kettessel jelzett képen* egy teheremelő, darabárak raktározására, mely néhány másodperc alatt húsz métermázsát képes másfél méter magasra felemelni; *a háromszal jelzett képen* egy porszívógép óriási reklámja; *jobbról* egy harisnyakötő gránátos a régi időkbel, mely egy pamut-cég reklámja.

elismerésre, hogy a mezőgazdaság dolgaival kellőképpen foglalkozott.

Sokan hangoztatták azt, hogy a mezőgazdaságot komoly válság fenyegeti. A tengerentúli országokban egyre nagyobb területeket szántanak fel, hogy búzát termeljenek. A motorok nemcsak a lovakat szorítják ki, hanem az igásállatokat is. Ha Oroszországban visszatér a magántulajdon rendje és megindul a termelés, még nehezebb lesz gabonánkat, vágómarháinkat és tejtermékeinket a külföldi piacokon eladni. Igazat adunk a felszólalóknak, hogy sietni kell termelésünket úgy átszervezni, hogy miénk legyen a világ legjobb búzája, mi neveljük a legjobb állatot és tejtermékeinkkel, továbbá tojás és baromfi termékeinkkel egy ország se tudjon versenyezni. A földművelésügyi kormány készül is új termelési programja alapján a gazdák segítségére sietni s munkája bizonyára megértéssel találkozik a gazdák körében. A mezőgazdasági értékesítés is sürgető feladat. A földművelésügyi kormány e téren megindította már a kezdeményezést, de valljuk be, a gazdatársadalomnak is meg kell mozdulnia, hogy a saját érdekében csatlakozzék az értékesítő mozgalomhoz. Vegyen példát a magyar gazdaközönség a kanadai és amerikai gazdától, akik megteremtették világhírű szövetkezeti gabonarakátaikat pár év alatt. Ha a magyar gazdák össze nem fognak s az amerikai példát nem követik, akkor hiába a kormány minden igyekezte, mert kiszorulunk a külföldi piacokról.

Sok szó esett a parlamenti vitában arról is, hogy a mezőgazdasági kölcsönök drágák, magas a kamat és soká tart, míg a gazda pénzhez jut. Az uzsoráskodó hitelezőket rendbeszedi a kormány, csak fel kell jelenteni őket. Sor kerül nemsokára a kamatláb törvényes korlátozására is. De a hitelnél is megbízhatóbb megoldás, ha a földművelő gazdák minél nagyobb számban tömörülnek a hitelszövetkezetekben és minél több üzletrésszel erősítik azoknak tőkeerejét. Panaszkodtak képviselőink a kartellek drágításairól. Ezeket törvényileg akarja a kormány megrendszabályozni.

Szakzerű észrevételeket hallottunk a nem állami kezelés alatt álló folyók és patakok kártételeiről. A vízrendezésre irányuló eljárást egyszerűsíteni kell. Kevés a műszaki erőnk. Minél kevesebb igazgatási költséggel, de minél sürgősebben kell a patakokat rendbehozni, mert különben a világ minden distolja sem lesz elég a métélykór kiirtására. De nemcsak a vizekről, hanem az utakról is nagyon sok életrevaló megjegyzés hangzott el. A tanyák és falvak első életfeltétele, hogy jó utaink legyenek. Megnyugtató, hogy a kormány mindkét irányban jelentékeny összegeket vett fel beruházásokra.

Örvendetes, hogy a képviselők közül legtöbben foglalkoztak a gazdasági oktatással. Elég egyetemünk és középiskolánk van, de földműves iskolánk és téli gazdasági iskoláink, melyek a gazdálkodók fiait tanítják a kenyértermelésre, nagyon kevés számmal működnek. A mezőgazdasági iskolák felállítását és felügyeletét a földművelésügyi miniszterre kell bízni. Elég baj, hogy idáig is kevés

pénzt kapott a földművelésügyi kormány a mezőgazdasági szakoktatókra. Az ellen meg határozottan tiltakozott minden felszólaló, hogy más minisztériumra bízzák a gazdasági iskolákat, mert akkor sohasem fognak azok megfelelni rendeltetésüknek. A képviselőház csak kötelességét teljesítette, amikor a mezőgazdasági oktatásért síkra szállt és döntő hangulatot nyilvánított amellett, hogy a földművelésügyi miniszter nagyobb erővel és nagyobb tőkével fogjon hozzá a földművelés céljait szolgáló iskolahálózat kiépítéséhez.

Az országgyűlés kétnapos földművelésügyi vitájában egy képviselő sem volt, aki szóvá nem tette, hogy a földművelésügyre adott a költségvetésben a pénzügyminiszter legkevesebb pénzt. Egy 700 millió pengős költségvetésben bizony nagyon mostoha sorsra jutott a földművelés, mikor mindössze 36 millió pengőt juttattak neki. Ezen a helyzeten segíteni kell és elvárjuk az agrárius képviselőktől és az agrárkormánytól, hogy orvosolja a helyzetet. A földművelő Magyarországon nem lehet legmosztóább a földművelésügyi tárca.

Budapest, május 14.

Károsult gazdák. Még a fagyos szentek sem jöttek el, máris segélykiáltásokat hallunk egyes falvak gazdától. Sopron megyében és Borsod megyében több község határát teljesen elverte a jég. A károsult gazdák a Faluszövetség útján a földművelésügyi miniszterhez fordultak, hogy siessen segítségükre, mert termésüket teljesen tönkretette az elemi csapás. A földművelésügyi miniszter valószínűleg megteszi azt, amit tehet és gondoskodik olcsó vetőmaghitelről, hogy a gazdasági munkánál az ősszel fennakadás ne történjék. Ezt jól is teszi a miniszter, de mi mégsem tudunk belenyugodni a dolgok ilyen elintézésébe. Elmúltak a forradalmi idők és a gazdáknak is vissza kell térniök a békebeli szokásokhoz. Azért van biztosítás, hogy minden gondos gazda biztosítsa tűz és jég ellen a maga termését. Ha a károsult gazdák termése jég ellen biztosítva lett volna, most nem kellene kétségbeesve segítségért kiáltozni. Ha most a baj megtörtént, okuljanak belőle a károsult falvak gazdái, de okuljanak a többiek is. Ne hagyják el a biztosítást, mert ez a modern gazdálkodás korában éppoly elemi követelménye a jó gazdálkodásnak, mint a szántás, vetés és a többi gazdasági munka.

*

Megindult a falusi építkezés támogatása.

A Falusi Kislakásépítő Szövetkezet felhívására 900-nál több faluból érkezett be igénylés a házépítő kölcsönökre. Több ezer házhelyes kisember kér kölcsönt, akiknek négy-nél több gyermekük van. A többi községek közül mintegy 900 ugyancsak részt kér a kölcsönből, de a házhelyek vételára még nincs megállapítva. Amint a házhelyek vételárát megállapították, már ezek a községek is részt kérnek a kölcsönökből. A magunk részéről szintén sürgősnek tartjuk, hogy a házhelyek ára mielőbb megállapításra kerüljön, ha már egyszer az a feltétele a kölcsönnek, hogy a vételár felét a házhelyes fizesse ki. De másrésztől az is megállapítható a beérkezett jelentésekből, hogy a falusi kislakásépítő akció mégis csak megindult s nem teljesült be azoknak a jóslata, akik azt mondták, hogy egy igénylő sem akar a kölcsönből. A földművelésügyi kormány új törvénnyel fog gondoskodni arról, hogy a kölcsön telekkönyvi nehézségei is elháruljanak. A Faluszövetség helyi szervezeteit felhívjuk, legyenek rajta, hogy a kisemberek minél inkább felvilágosítottassanak a kölcsönök feltételeiről, hogy ezáltal minél többen hozzá is jussanak.

Földbérletek

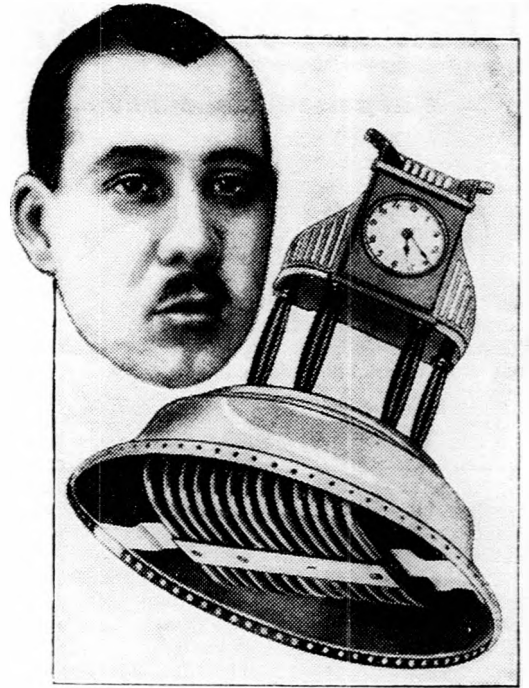
300 holdtól nagyválasztékban, megvételre tíz holdtól. PAUN CZ, RÁKÓCZI-ÚT 38.

Nagyfontosságú intézkedések a mezőgazdasági munkásság érdekében.

Mezőgazdasági szociálpolitikánk — vagyis az a tudományos és gyakorlati munka, melynek célja a *mezőgazdasági foglalkozású lakosság alacsonyabb rétegei, tehát elsősorban a földműves munkások és cselédek anyagi és erkölcsi jólétének folytonos gyarapítása és az elhagyatottságból való kiemelése* — a háborús és forradalmi évek alatt meglehetősen elhanyagolt volt.

Mayer János minisztersége alatt azonban már egész sereg szociális intézkedés látott napvilágot, mindezek aztán most mintegy betetőzést nyertek egy rendeletben, amely az *Országos Szociálpolitikai Tanács* felállítására vonatkozik. Ennek az új szervnek lesz az a feladata, hogy a gazdasági foglalkozású lakosság jólétének emelésére, a falusi kisemberek társadalmi helyzetének javítására vonatkozó minden kérdés megoldásánál a *hatóságok, főleg a földművelésügyi miniszter részére szakvéleményt adjon*. A Tanács összeállításánál gondot fordítanak arra, hogy *abban képviselőre találjanak úgy a kisembereket, mint a munkaadókat, tagjai lesznek továbbá a gazdasági szociálpolitikával elméletileg és gyakorlatilag foglalkozó legkiválóbb egyének, a szabadársuláson és törvényen alapuló érdekképviseletek, nemkülönben az egyes szakminisztériumok kiküldöttjei is.*

Új korszakát jelenti ez a mezőgazdasági szociálpolitikának, amely Mayer János minisztersége alatt — mint mondotta — egyébként sem volt mostohagyermek. Neki köszönhetjük a *mezőgazdasági munkabérmegállapító bizottságok felállítását*. Jelentékenyen változott az *ugynevezett gazdasági sommas munkások szociális helyzete is, főleg abban az irányban, hogy szerződésük tartama alatt emberi követelményeknek megfelelő lakóhelyhez és ellátáshoz jussanak*. A munkások *féldrú utazási kedvezményét is visszaállították*, újonnan szervezték a *gazdasági munkaközvetítést*. Új alapokra fektette a földművelésügyi miniszter a *munkásjogvédelmet*. A földművelésügyi minisztériumban működő *Mezőgazdasági Munkásjogvédő Iroda* tevékenységét szélesebb körre terjesztette ki. Reformokat hozott létre a *földművelő munkások baleset- és betegbiztosítása terén is*, amennyiben az ily biztosításra kötelezettek kategóriáját rendeleti úton szaporította. Gondja volt továbbá arra is, hogy az *Országos Gazdasági Munkás- és Cselédpénztárnál* esedékessé vált járadékok (nyugdíjak) az általános valorizációt megelőzőleg is fokozatosan átértékeltesse. Ezek az intézkedések tulajdonképpen beharangozó egy készülő törvényjavaslatnak, amely *hivatva lesz megerem-*

Örökké járó óra.

Amivel az órákos évszázadok óta hasztalan próbálkoztak: sikerült Meier Henriknek, egy svájci órásnak. Olyan órát szerkesztett, melyet sohasem kell felhúzni, tehát «örökké» jár. Az érdekes óraszerkezet élettő eleme a kismennyiségű glicerin, mely egy apró csőrendszerben foglal helyet. A csőbe zárt és nyomás alatt tartott glicerinnek állandó kiterjeszkedése és összehúzódása lökészerűen viszi tovább az óraművet. A glicerin ugyanis a hőmérséklet változásaival szemben rendkívül érzékeny, úgyannyira, hogy már egyszázadfoknyi hőmérsékletváltozás mellett is működésbe hozza az órát. Képünk az órát és feltalálóját ábrázolja.

A repülővel beszélgető búvár.

Egy német rádiótársaság rendkívül érdekes kísérleteket végzett mostanában, teljes sikerrel. Egy hajóról a tenger mélyébe szállt egy búvár, akinek búvársisakja rádiótelefonnal volt felszerelve. A búvár elmerülésevel egy repülőgép emelkedett a levegőbe és nyomban összeköttetést keresett a hajó rádióállomásán keresztül a búvárral. A percekig tartó beszélgetést természetesen egész Németországban hallották a rádiótulajdonosok. Képünk a telefonnal felszerelt búvárt ábrázolja.

teni a gazdasági munkások legszélesebb rétegeire is kiterjedő baleset- és életbiztosítást. Ez a törvényjavaslat rövidesen az országgyűlés elé kerül és követni fogja a *gazdasági munkások betegségi biztosításának, agkori és rokkantellátásának megoldására vonatkozó törvényes intézkedések egész sorozata*.

A csongrádmezei földhözjuttottak dícséretreméltó szorgalommal művelik földjeiket.

Mint ismeretes, Mayer János földművelésügyi miniszter rendeletet bocsátott ki, amelyben utasította a gazdasági felügyelőségeket, hogy a *földreform során földhözjuttottak gazdálkodását vizsgálják felül* és ahol a gazdálkodás terén feltűnő hanyagságot tapasztalnak, tegyenek javaslatot az irányban, hogy a *kiosztott föld más, érdemesebbnek tulajdonába kerüljön*. Székács János, Csongrádvármegye gazdasági felügyelője, máris felülvizsgálta a vármegye területén földhözjuttottak birtokait és megállapította, hogy a földhözjuttottak földjeiket a vármegyében mindenütt meglepően jókarban tartják. Úgy az őszi, mint a tavaszi munkálatokat elvégezték és csakis a hideg időjárás miatt mutatkozik itt-ott kisjelentőségű mulasztás. Az új birtokosok legnagyobb része *nagy igyekezettel iparkodik pótolni a felszerelés hiányát*. A gazdasági felügyelő csupán egy esetben talált feltűnő hanyagságot egyik tápéi lakosnál, aki *többek között még a tavalyi gabonáját sem csépelte ki, épen azért a mulasztásokért az illető birtokának elvételét javasolta*. Nagy dícséret illeti meg különösen a *csánytelki, mindszenti és dorozsmai földhözjuttottakat*, az utóbbiak közül mintegy nyolcvan százaléká már *jával is körülírtette birtokát* s e tekintetben különösen a *községi előljárásságok* járnak a kezére az új birtokosoknak.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A képviselőház munkája.

Az 1927—28. évi költségvetés tárgyalásának során elfogadta a képviselőház az igazságügyminisztérium s a miniszterelnökség költségvetését és megkezdte a földművelésügyi tárca tárgyalását. Az igazságügyminisztérium költségvetésének előadója *Örffy Imre* volt. Felszólaltak többek között *Neubauer Ferenc*, *Herczegh Béla*, *Wolff Károly* képviselők. Az igazságügyminiszter a vita végén válaszolt az elhangzott beszédekre s kijelentette, hogy a sajtójozról most készül a törvényjavaslat; sajtóügyekben próbáképpen vissza szándékozik állítani az esküdtbírósgot; törekszik, hogy a kormányzósértési perek számát csökkentsék, de nem hajlandó tűrni, hogy bárki is a magyar állam fejét büntetlenül sérthesse. A kegyelmezési jogot ezután is úgy kívánja kezelni, hogy a méltányossági okokat a legteljesebb mértékben figyelembe vegyék; az utóállamokkal a telekkönyvek kicserélése folyamatban van s minden igyekezete odairányul, hogy ez a fontos kérdés minél gyorsabban megoldassék, mivel átérzi ő is azokat a nagy hátrányokat, melyek a határmenti birtokosokra hárulnak a telekkönyvek rendezetlenségéből.

A miniszterelnöki költségvetést *Örffy Imre* előadó ismertette. Felszólaltak *Lingauer Albin*, *Krüger Aladár*, *Pintér László*. Beszédeikben a csempészettel s a nemzetiségi iskoláztatással foglalkoztak leginkább, míg *Krüger* a földbirtokrendezéssel kapcsolatos lehetetlen viszonyokra mutatott rá. *Bethlen István* gróf miniszterelnök válaszolt az elhangzott beszédekre: a csempészet határainknak teljesen nyílt volta miatt folyik s ennek megakadályozására szükséges, hogy a vámorséget a legszigorúbb eljárásra utasítsa a kormány. A nemzeti kisebbségek jogait mi a legmesszebbmenően tiszteletben tartjuk, meg is adtuk a jogot, hogy ott, ahol a többség nem magyar, a többség anyanyelvén folyhassék a tanítás, de a magyar nyelv kötelező oktatásától el nem állhatunk. Nem hajlandó megengedni vizsgot, hogy munkás-egyesületek kultúr munkája cím alatt igazgatás folyjék a társadalmi béke ellen s Marx tanításait csepegtessék a fiatalok lelkébe. Magyarországon egyedül a kultuszminisztérium csinálhat kultúrpolitikát, más senki.

A földművelésügyi tárca.

A földművelésügyi tárca előadója, *Erdélyi Aladár*, bevezető beszédében azt a kívánságát fejezte ki, hogy a Közgazdasági Egyetem fenntartására fordított összegekből inkább a mezőgazdasági szakiskolákat kellene szaporítani és fejleszteni. A gazdasági felügyelőségeket mozgékonyabbá kellene tenni, mert most aktívtéző hivatalok csupán. Súlyosak a mezőgazdaságra háramló adóterhek. A kartellek, melyek az egyes iparágaknál fennállanak, megszüntetendők, mert károsak az ország közgazdaságára. A földművelésügyi tárca költségvetésénél magasszínvonalú vita fejlődött ki, méltó

Műkedvelő előadás Zalaszentmártonban.

Képünk «A falu rossza» című népszínmű kitanító szereplőit ábrázolja. A nagyszerű előadást és a betanítást munkáját Nyerky János kántortanító és neje rendezték.

ahhoz a tárcához, melynek hatáskörébe tartozik a magyar állam fennmaradását biztosító társadalmi osztály, a földművelés. A felszólalók közül *Farkas Géza* a lótenyésztésről, *Iványi Béla* a tagosításról, *Marschall Ferenc* a többtermelés és értékesítésről, a kísérletügyről, *Klein Antal* az állattenyésztés bajairól és fontosságáról, a földreformról; *Sokorópátkai Szabó István* a népházak építését sürgette, *Barla Szabó József* a kislakásépítési költségek felemelését. A vita végén *Mayer János* földművelésügyi miniszter felelt hosszabb beszédben az elhangzottakra, kijelentvén, hogy Magyarországon minden mást meg kell előznie az agrárpolitikának, mert az egészséges mezőgazdasági állapotokban rejlik a magyar jövő.

A költségvetést általánosságban elfogadta a képviselőház, legközelebbi ülésén részleteiben fogja azt letárgyalni.

A magyar-olasz barátsági szerződés.

A magyar-olasz barátsági szerződés becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot *Walkó Lajos* külügyminiszter a képviselőház elé terjesztette. Ezzel kapcsolatban a külügyi bizottság ülést is tartott, mely alkalommal *Bethlen István* gróf nagy beszédet mondott. Beszédének fontosabb részei a következők:

«Olasz- és Magyarország között közös nagy érdekek állnak fenn, amelyek érvényesülni fognak. A szerződés, mely a két állam között létrejött, hátvédet jog nyújtani Magyarországnak sok kérdésben. Rómában az összes külpolitikai kérdéseket megtárgyalták, amelyek ránk nézve súlyos bírnak s külpolitikánk irányítása tekintetében fontosak. Nem fogunk olyan nehézségekbe ütközni, törekvéseink tekintetében, amelyek bármiféle tekintetben aggályosak volnának ránk nézve. Az olasz-jugoszláv viszony semmiféle súlyos bonyodalmakkal ezidőszert nem fenyeget, de nem is vagyunk kötelezve ilyen akcióban résztvenni. Jugoszláviával rövidesen megindulnak a tárgyalások a fiúmei kérdésben s egyéb más függő kérdésekben, mégpedig a legszebb kilátásokkal».

Itt említjük meg, hogy az olasz minisztertanács is hozzájárult az olasz-magyar barátsági szerződéshez s azt az olasz parlament elé terjeszti.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

A cseh elnökválasztás.

Csehszlovákiában lejárt *Massaryk* elnök elnöki megbízatása. Az új választást május 27-én tartják meg a képviselőház üléstermében. Ezen az ülésen a kamara mindkét háza közösen vesz részt. Minden jel arra mutat, hogy a cseh köztársaság elnökéül ismét *Massarykot* választják meg.

A genfi világgazdasági konferencia.

Világgazdasági konferenciára gyűltek össze a világ nemzetei Genfben, hogy keressék a kibontakozást a háború utáni nehéz gazdasági helyzetből. A konferenciát május 4-én nyitotta meg *Thenuis* volt belga miniszterelnök. Eddig százhatven hivatalos delegátust, ugyanannyi szakértőt jelentettek be. Egyes államok külön memorandumban foglalták össze országuk gazdasági viszonyait; így pl. Franciaország, Németország. A konferencia politikai kérdésekkel nem foglalkozik, csak tisztán gazdasági ügyekkel. *Hantos Elemér*, volt államtitkár, emlékiratában azt ajánlja, hogy az utóállamok között vámegezményt hozzanak létre kedvezményes alapon, egységsítsék az átviteli tarifákat, teremtsék meg a közép-európai postauniót és vegyék revízió alá a dunahajzási megállapodásokat. A magyar delegáció tagjai közül *Hadik János* gróf mondott nagy beszédet.

A kisántánt értekezlete.

A kisántántban szövetezett utóállamok, Csehszlovákia, Románia és Jugoszlávia, május 14-én tartják meg értekezletüket *Joachimsthalban*, amelyen min-

den valószínűség szerint erős vita tárgyát fogja képezni a magyar kérdés. Ami természetes is, mert hiszen a kisántántot semmi más nem hozta össze s nem tartja fenn, mint a Magyarországtól való félelem. Már pedig az olasz-magyar barátság szerződés egészen új helyzetet teremtett, így nyilvánvaló, hogy tanácskozáruk e kérdés körül fog forogni.

MEZŐGAZDASÁG

Termesszen minden gazda tököt.

A tök késő ősszel és télen kitünő takarmánya háziállatainknak, különösen a sertésnek és szarvasmarhának. Igyekeznie kell tehát minden gazdának, hogy mennél több tököt termesszen, amely célra a nálunk használatos közönséges díszöntök nem nagyon alkalmas; mert ha egymagában termesztik is, csak 40—80 q-ás termést ad kat. holdanként, ellenben az *óriás vagy mázsás tök 300—400 söt 600 mázsát is*. Előbbinek olyan kevés magja van, hogy meggyűjteni sem érdemes, utóbbinak ellenben 2% a magja, s *így kat. holdanként 6—8—12 q magot is lehet belőle gyűjteni*, amelynek igen nagy az értéke. A nagygazdaságok többnyire ilyen óriás tököt termesztenek s nagyon kívánatos volna, ha ennek termesztése a kisgazdák körében is elterjedne.

Természetes, hogy az óriás tök igen jól előkészített és dúsan trágyázott talajt kíván és pedig kat. holdanként 300 q istállótrágyát kell alája alkalmazni, ha pedig fészektrágyázást alkalmazunk, csupán 64 mázsát. A fészkek három méternyire essenek egymástól és így egy kat. holdra 640 fészek jut, amely mindenikébe 10 kg érett istállótrágyát, meg egy kanál szuperfoszfátot kell adni, mindkettőt földdel jól összekeverni, söt homoktalajon fél kanál 40%-os kálisót is.

Vetési ideje május első fele, mert csak 15 C° melegnél indul csirázásnak. Fészkenként 3—4 magot kell vetni 5—6 cm mélyre, s így kat. holdanként 1—3 kg vetőmag kell. Minden fészekben csak két tö hagyandó meg, ha pedig ennyi se kelne ki, beáztatott maggal, vagy más fészből származó palántával pótlandó. Háromszor kell kapálni, amelyek közül a két első fogatossal is történhet; de a fészkek közvetlen környékét mindenesetre kézzel kell kapálni. Szedését szeptember közepén lehet megkezdeni, de a téli eltartásra valót teljesen be kell érlelni.

A tököt szecskázva etessük, szecskázás előtt azonban ketté kell hasítani, a magot belőle kiszedni és napon, vagy szellős helyen, vékonyan rétegezve, megszáritani.

A tojás meg nem termékenyülésének okai.

Irtó: Firta Miklós.

Kárt és bosszúságot okoz a tenyészőnek, ha a kotló alá tett tojások nagyobb részéből nem kel ki csirke és szerfelett kellemetlen az üzleti jóhírnévre kényes baromfitenyészőnek, ha az eladott tojások között sok meg nem termékenyített fordul elő. Ennek elkerülése végett ismernünk kell azokat az okokat, amelyek előidézék, illetve közrejátszanak a tojás termékenységében. Ha meggonndoljuk, hogy a tyúkok ösformájukban nem raktak le több tojást, mint amennyi a faj fenntartásához szükséges volt, míg a mai kitenyészített fajták kétszáz és még annál is több tojást tojnak egy idény alatt, könnyen megerthetjük, hogy *nem lehetnek az összes tojások megtermékenyítve*. Ezt nem is kívánhatjuk a kakastól.

Ha azonban rendelkezlen sok a meg nem termékenyített tojások száma, akkor a tenyészállatokban kell keresnünk a hibát. Előidéző okai lehetnek a *tenyészállatok satnyasága, gyenge ételereje, fejletlensége, nem kielégítő, vagy helytelen takarmányozása, a mozgás és friss levegő hiánya stb.* Fontos tehát, hogy az állatok jó és teljes erőben legyenek. A kor is befolyással van a tojás megtermékenyülésére, tehát keltetőtojást csak tökéletesen fejlett, vagyis legalább egy évet eltöltött tyúkoktól szabad felhasználni. Jó eredményeket érhetünk el egy-

HEGEDŰ, VONÓVAL,

bőrfogóval ellátott tasakban, felszereléssel
130.000 korona. Iskolahegedű 200.000—
250.000—300.000 korona. — Hangverseny-
hegedű 500.000 korona.

Sternberg

királyi udvari szállítók hangszergyára,
BUDAPEST, RÁKÓCZI-ÚT 60.

éves kakással és két-hároméves tyúkokkal. Előidézheti a tojás meg nem termékenyülését az a körülmény is, ha a tyúkok és kakasok arányszáma nem megfelelő. Azon esetben, ha egy kakasra igen kevés (1—3) tyúk jutna, akkor a kakas sokat zaklatja a tyúkokat; ha pedig igen sok, akkor a kakas egy kedvenc tyúkot választ magának és a többi elhanyagolja. Ez utóbbi eset egyébiránt előfordulhat akkor is, ha az arányszám helyesen van megállapítva; az ilyen «egynejtésre» hajló kakasok magától értetődően *tenyészésre alkalmatlanok*. Jóllehet mindenkorra és minden körülmények között érvényes arányszámot igen nehéz felállítani, mert ezt sok mindenféle körülmény (fajta, vérmérséklet, takarmányozás stb.) befolyásolja, mégis rendszerint *tíz-tizenöt tyúkot számítanak egy kakasra*. A kakasokat a tenyészési idő kezdete előtt három-négy héttel engedjük a tyúkok közé. Előbb nem tanácsos azért, mert idő előtt kimerülhetnek. Közönségesen ismeretes, hogy az úgynevezett rekordtyúkok tojásait, azoké tehát, amelyek feltűnően sokat (200—300 darabot) tojnak egy idény alatt, kevésbé alkalmasak keltetési célra, ellenben az évenként 120—140-et tojó tyúk lesz a legmegfelelőbb.

Az egyetemes védekezőszerek használatáról.

Mint ismeretes, hatodik versenyünkön a szerencsés pályázók egyenként *tíz kilogramm Tutokilt* nyertek. Azért választottuk jutalomtárgy gyanánt épen a Tutokilt, mert gondos kísérletek eredményei alapján ezt a védekezőszert tartjuk ezidőszert a legjobbnak. Általánosságban ismertettük már ennek az egyetemes permetezőszerek előnyeit, most pedig a szer helyes felhasználásáról tájékoztatjuk olvasóinkat.

A Tutokil egy *permettelében minden gombabetegség és rágókártévő ellen biztos védelmet nyújt*. Feleslegessé tesz tehát minden más (bordói lé, mézkenlé, schweinfurti zöld, stb.) permetezőszert. Szőlőben, gyümölcsösben, zöldegség kertben, virágkertben és szántóföldön, minden kulturnövény megpermetezésére alkalmas. A vöröszet nem támadja meg mint a mézkenlé, tehát mindenfajta permetezőgéppel használható, ezenkívül a lombozaton kitűnően látszik és rendkívül erősen tapad.

A Tutokil használata a szőlőben.

Az utolsó évtizedben a peronoszpóra mellett a lisztharmat, a szőlőmoly, az ilonca és más rágókártévő úgy elterjedt, hogy a szőlőtermés megóvása miatt ezek ellen épen olyan rendszeresen és állandóan kell védekezni, permetezni, porozni, mint azt már a peronoszpóra ellen megszoktuk. Míg a peronoszpóra ellen *részartalmú*, a lisztharmat ellen *kéntartalmú* permetlevelet kell használni, addig a szőlőmoly és más rágókártévő ellen *arzen* vagy *nikotin tartalmú* vegyszerekkel kell permetezni. A sokféle kártévő ellen sokféle permetezőszert alkalmazása a permetezési munkát rendkívül felszaporítja és ezáltal megrágitja. A különféle vegyszereknek egy permettelben való egyesítése pedig, ha ezek nincsenek jól megválasztva, egyik a másik hatását rontja s ezáltal sokszor bajt okoz.

A Tutokil alkalmazásával azonban ez a sok nehézség mind megszűnik, mert ennek a szernek *összetétele pontosan és kellő formában tartalmazza az egyes gomba- és rovarkártévő elleni hatóanyagokat, úgyhogy a szőlőbirtokos állandóan csak Tutokillal permetezze minden lehetséges védekezést megtett. A permetezési eljárás röviden a következő:*

Első permetezés: Május közepén, amikor a szőlőn csak kevés

A Faluszövetség csévi fiókjának műkedvelő előadása.

Képünk a lelkes és törekvő gárdát az «Amit az erdő mesél» című színmű szerepeiben ábrázolja. Felső sor (balról jobbra): Kovács András, Sislák Kálmán, Ferkács Gyula, Simonek Gáspár, Silling Vilmos, Putz Kálmán, Hubacsek Gáspár. — Középső sor: Hubacsek Ilona, Zubovics Ilona, vítez Sárossy Károly rendező és a darab betanítója, Skuta Katalin, Zubovics Anna. — Alsó sor: Füller Mihály, Benedekovics József, Zabovics István, Hubacsek Mihály és Szlovák Ferenc.

levélhajtás van. Ekkor 100 liter vízre 1½ kg Tutokilt és ½ kg frissen oltott meszet veszünk, tehát 1½%-os Tutokil oldattal permetezzük.

Második permetezés: A virágzás előtt ugyancsak 1½%-os Tutokil-oldattal használunk, tehát 100 l. vízre 1½ kg Tutokilt és ½ kg frissen oltott meszet keverünk.

Közbeiktatott porozás: Virágzaskor az eredmény tökéletesítése céljából egyszer, esetleg kétszer a fürtöket *Pulvarzol* kombinált egytemes porozószerezrel megporozzuk.

Harmadik permetezés: Közvetlen a virágzás után 2% Tutokil-oldattal permetezzük, mikor 100 liter vízben 2 kg Tutokilt és ½ kg frissen oltott meszet oldunk fel.

Negyedik és további permetezések az időjáráshoz mérten szükség szerint ismétlődnek, mindig 2% Tutokil-oldattal.

Közbeiktatott porozás: Július végén a szőlőmoly második ivadéka ellen az eredmény tökéletesítése végett ismét, főképpen fürtöket, *Pulvarzol* egytemes porozószerezrel megporozzuk.

Az oldat készítésénél mindig előbb a Tutokilt oldjuk, aztán tegyük hozzá a meszet.

Tutokil-permetezéssel s ezt kiegészítő *Pulvarzol*-porozással a lehető legtökéletesebb védelmet lehet elérni. A *Pulvarzol*-porozás minden más porozást feleslegessé tesz.

Anyagszükséglet: Egy katasztrális holdra, egy idényre 25–30 kg.

A Tutokil használata a gyümölcsösben.

Valamint a szőlőt, úgy a gyümölcsfáinkat is állandóan meg kell védeni a legkülönbözőbb gombabetegség és rovarkártevő ellen. Ilyenek pl. a *lisztharmat*, a *gyümölcspenész*, *varasodás*, *szilvátaskádás*, *vöröspettyeség*, *díolevélfoltosság*, azután az almamoly, pókhálómoly, szilvamoly, araszoló zöldhernyők, rügyfűrő, bimbólukasztó, stb. sokféle rágóféreg. Mindezek ellen különféle permetezőanyagokat használni lehetetlenül volna, de arra nincs is szükség, ha Tutokil egytemes permetezőszert, vagy *Pulvarzol* egytemes porozószert használunk. Az eljárás a következők:

Első permetezés az elhanyagolt gyümölcsfáknál, de különösen a csontárokknál, amelyek moniliától (gyümölcspenész) leginkább fertőzöttek s ahol a virágzás a lombosodás előtt történik, 2%-os Tutokil-oldattal közvetlen a rügyfakadás előtt történjék. Erre a célra 100 liter vízre 2 kg Tutokilt és ½ kg frissen oltott meszet veszünk.

Második permetezés négy-öt nappal a lombfakadás után 1½%-os Tutokil-oldattal végeztessék, midőn 100 liter vízre 1½ kg Tutokilt és ½ kg frissen oltott meszet keverünk. (Aolt gyümölcsösökben a — csontárokat kivéve — ez lehet az első permetezés).

Harmadik permetezés közvetlenül virághullás után történik. Alma- és körtéfáknál az almamoly miatt ez a legfontosabb permetezés. Fontos, hogy a permet a még felfelé álló fiatal gyümölcskelyhekbe is jusson. Most már 2%-os Tutokil-permetlevet,

azaz 100 liter vízre 2 kg Tutokilt és ½ kg frissen oltott meszet használunk.

Negyedik permetezést újra 2%-os Tutokillaal végezzük akkor, amikor a gyümölcsogyoró nagyságú. **Ötödik stovábbi permetezések** mindig az időjárás és szükség szerint 2%-os Tutokil-permetlével végezzük.

Anyagszükséglet rügyfakadás előtti és két virágzás utáni permetezéshez tíz fára öt kilogramm Tutokil szükséges. Erős eső által lemosott permetezést azonnal meg kell ismételni.

A Tutokil arzén-méregtartalmú és ezért fogyasztásnak szánt gyümölcsöt szedés előtt legkésőbbben három héttel szabad csak utólagára permetezni. A munkásokat figyelmeztetni kell arra, hogy méreggel dolgoznak, munkaközben ennük nem szabad, utána pedig kezüket alaposan mossák meg.

A Tutokilt és a *Pulvarzol*t a földművelésügyi miniszter engedélyezte, mint bevált mezőgazdasági védekezőszert.

Hogyan lehet siettetni a zöldségfélék fejlődését?

Tudja azt minden gazda, aki zöldségfélék termesztésével foglalkozik, hogy mennél korábban tudja azt a piacra vinni, annál magasabb árakat érhet el. Oda kell tehát törekedni, hogy korai zöldségféléket termeljen, amit azonban nem ér el egyedül azzal, hogy korán veti, vagy ülteti el a magvakat, illetve palántákat, mert a talajnak előbb átt kell melegeznie. A hideg talajba hiába vet, mert abban a csírázás sem indul meg. A zöldségfélék csak átmelegedett talajban, olyanban, amely dúsan lett trágyázva, indulnak fejlődésnek és adhatnak nagy terméseket. Legyen azonban a talaj bármilyen jól trágyázott, bármilyen meleg, még mindig van mód a növény fejlődésének gyorsítására azáltal, hogy időközönként vízben már fel-

oldott táplálóanyagokkal látjuk el a növényzetet, amit öntözéssel érhetünk el. Az öntözővízbe egy kevés szuperfoszfátot és csilisátrómot oldunk fel és pedig előbbbeniből minden kannában négy-öt, utóbbiból egy-két evőkanálnyit s azzal öntözzük meg tíz-tizen-négy naponként a növényzet gyökerét. Ezáltal rendkívül gyors fejlődésnek indulnak a zöldségfélék. Csak látszólagosan nagy dolog ez, hiszen a zöldségfélék legtöbbjét amúgy is kannából kell öntözni, annak a kevés táplálóanyagban vízben való előzetes feloldása sem nagy munkába, sem nagy költségbe nem kerül. Különösen a tök, dinnye, karfiol, zöldbab, borsó, káposzta és paradicsom tíz-tizen-négy nappal is gyorsabban válik élvezhetővé, ha a jelzett oldattal négy-ötször megöntözzük.

A dohány kapálása. Május hónap közepén a legtöbb helyen, de a hó második felében egész bizonyosan mindenütt el van már ültetve a dohány. Alig múlik el tíz-tizenégy nap, megkezdődik a kapálás. A legnagyobb gondosságot az első kapálás igényli. Ennél arra ügyeljünk, hogy a még igen gyenge növénykét meg ne sértsük, vagy földdel be ne takarjuk. Az első kapálást csak sekélyen eszközöljük, mert ennek csupán az a célja, hogy a leülepedett talajt, esetleg annak megcserepedett felületét felporhanyítsuk. Minél korábban és minél tökéletesebben végezzük, annál jobb, mert ezután rendszeren rohamosan fejlődik a dohány. Várni csak az esetben indokolt, ha ültetés után hosszabb esőzés állana be. Az első kapálást tíz-tizenégy nap múlva követi a második s újabb tíz-tizenégy nap elteltével következik a harmadik kapálás. Ez a szabály. Azonban úgy cselekszünk helyesen, ha a második kapálást akkor végezzük, amikor azt a szükség kívánja, vagyis ha a talaj már bizonyos mértékben leülepedett és kezd begyomosodni. Ennek a munkának már mélyen kell történni, nemcsak azért, hogy kellően megporhanyítsuk a talajt, hanem azért is, hogy a gyomnövények gyökereit kellő mélységben metszessük el, vagy teljesen kiemelve felszínre hozhassuk. A harmadik kapálás a dohánytövek feltöltésében, aláhúzásában, oromraállításában áll. Ez igen kényes munka s keresztülvitelénél minden figyelmünk odaírányuljon, hogy az ültetvényben kárt ne tegyünk, annak leveleit meg ne sértsük. Gyakorlati keresztülvitele úgy történik, hogy a sorok közeiből a földet két oldalról a dohánysorokra rá és hozzáhúzzuk. Az oromraállításnál a sorokat jól fel kell porhanyítani és igyekezzünk egyúttal teljesen gyommentessé is tenni őket.

A merevgörccs (tetanus) egyike a legveszedelmesebb betegségeknek, mely különösen a lótenyésztőknek okoz sok gondot. S... Béni, uradalmi nagybérő, aki gazdaságában évek óta kitűnő eredménnyel használta istállóli fertőtlenítésére a nyerslysoformot, arra a meglepő tapasztalatra jutott, hogy mióta lovai ellésnél *koldk-fertőtlenítő szer gyantát a csikóknál lysoformot használott, azóta tetanus többé nem fordult elő*, míg ezelőtt régebben gyakran fellépett lovainál a merevgörccs.

Hogy rendezzék a vitézségi érmek pótdíjait?

A „Vasárnap” harmadik pályázatának eredménye.

A verseny *harmadik* kérdésére beérkezett válaszokból megállapítottuk, hogy a pályázók jelentékeny többsége a *pótdíjaknak egy összegben való megváltása mellett foglalt állást*. Épen ezért rendkívül figyelemreméltó a következő kérdés, melyben a pályázók leplezetlenül feltárják kívánságaikat. A negyedik kérdés így hangzott:

4. Ha a megváltást kívánja, mit kapjon az arany, a nagezüst és a kisézüst vitézségi érmek tulajdonosa?

Összehasonlítások végett iktassuk ide a háború első napjain megállapított aranykorona-pótdíjaknak *pengőértékét tíz esztendőre kiszámítva*. Eszerint az arany vitézségi érem után 4176 P (52 millió 200.000 K), a nagezüst után 2088 P (26 millió 100.000 K) és a kisézüst után 1044 P (13 millió 50.000 K) járna. Ezek az összegek a *százszázalékos valorizációt*, a teljes átértékelést jelentik.

A megváltást óhajtó száz pályázó közül csupán *három* kívánna a *százszázalékos valorizációnál is magasabb* összeget, még pedig egy pályázó tíz helyett tizenöt esztendőre gondol, kettő pedig 9600, 4800 és 2400 pengőben szabná meg az egyes éremcsoportok végkielégítését. (Az első szám mindig az arany, a második a nagezüst, a harmadik a kisézüst vitézségi érmekre vonatkozik).

Tíz esztendőre szóló százszázalékos valorizációt a pályázók közül tizen kívánnak, de bizonyos kikötéseket is tesznek. Így például páran csupán a rokkantakat részesítenék százszázalékos valorizációban, a többieknek csak hetvenöt százalékos adnának; mások pedig csakis a kisézüst-tulajdonosoknak tartják fenn a teljes átértékelést és azzal indokolják, hogy ennek az éremcsoportnak tulajdonosai eddig nem részesültek kedvezményekben.

Öt esztendőre szóló teljes valorizációt egyetlen pályázó javasol. *Tíz esztendőre szóló ötven százalékos valorizációt* négyen óhajtanak; néhányan pedig ennél is kevesebb, vagy nem sokkal kevesebbet. A felvetett összegek a következők: 3600, 1800, 900 P; 3000, 2000, 1000 P; 3000, 1500, 750 P; 2400, 1600, 800 P; 2400, 1200, 600 P; 2000, 1100, 556 P; 2400, 1200, 600 P; 2400, 1200, 600 P; 2088, 1250, 835 P.

Huszonöt százalékos, sőt ennél is kevesebb valorizációval többen megelégednének és a következő számokkal fejezik ki a megváltás összegét: 1800, 960, 480 P; 1600, 800, 400 P; 1500, 1200, 600 P; 1900, 1260, 1000 P; 1500, 1000, 500 P; 1000, 500, 250 P; 900, 600, 300 P; 880, 800, 640 P; 800, 400, 200 P; 700, 350, 175 P; 320, 160, 80 P; 300, 200, 100 P.

Egy pályázó azt írja, hogy a megváltás összegét oly módon állapítsák meg, hogy a 16, 8 és 4 pengőben megállapított havi-díjakat három esztendőre számítsák ki; egy pályázó pedig azt ajánlja, hogy a *pótdíjak százszázalékos valorizációjának egyharmadát fizessék ki tíz esztendőre*, tekintettel arra, hogy az ország egyharmadára csökkent.

A pályázók többsége azonban a megváltás fejében nem pénzt kíván, hanem *földet*. *Földhöz kell juttatni az éremtulajdonosokat* — írják legtöbben — *még pedig a vitézségi érmek arányában, illetőleg érdemük szerint*. Tervekkel is szolgálnak sokan: az arany vitézségi érmes kapjon tíz, a nagezüst hét és fél, a kisézüst öt hold földet; vagy az arany nyolc, a nagezüst négy, a kisézüst két holdat; akár így: az arany hat, a nagezüst négy, a kisézüst két holdat; néhányan kevesebbet is beérik: arany három és fél, nagezüst egy és háromnegyed, kisézüst egy hold; a legszerényebb pályázó pedig az aranyérmesnek három, a nagezüstnek egy hold nyolcszáz négyszögöl, a kisézüstnek pedig egy hold földet adna.

Végül *egyetlen* pályázó azt az ötletet veti fel, hogy *földműveket földdel kell kielégíteni, a kereskedőknek, iparosoknak pedig a tárgalmi adóbtól kell elengedni a megváltás összegét*.

A pályázók közül sokan figyelemreméltó megjegyzéseket fűztek kívánságaikhoz. Így például néhányan az *elmaradt pótdíjak folyósítását is kívánják*, többen hangsúlyozzák, hogy *azok, akik vitézi telkeket kaptak, ne részesüljenek pótdíjakban*; egy másik pályázó a vitézi telkesek számára csupán a megváltás összegének *húszszázalékát adna meg*; hasonló megszorítást alkalmaznának néhányan azokra a nagezüst érmesekre, akik a vagyonszállásföldekből tíz holdat kaptak, ezek csupán a megváltás összegének *felét kapják*; páran azt hangoztatják, hogy *azok, akiknek mind a három vitézségi érmük megvan, ne kapják meg mind a három érem után járó összeget, hanem kevesebbet*; ismét mások annak a meggyőződésüknek

adnak kifejezést, hogy *az aranyérem nem érdemel kétszer annyit, mint a nagezüst, hasonlóan a nagezüst sem érdemel kétszer annyit, mint a kisézüst*; sőt egyetlen pályázó azt ajánlja, hogy *ne tegyenek különbséget az éremcsoportok között, hanem mind a három kapja a nagezüst érem pótdíját tíz esztendőre, százszázalékos valorizáció mellett*. Végül pedig többen a megváltás összegének megállapítását a kormány bölcseségére bízzák.

5. Ha a havonként való fizetés mellett dönt, mit kapjon az arany, a nagezüst és a kisézüst vitézségi érmek tulajdonosa?

Az összehasonlítás kedvéért itt is állapítsuk meg az aranykorona pótdíjaknak pengőértékét, vagyis a *teljes átértékelést*. Az arany vitézségi érem után százszázalékos valorizáció mellett 34-80, a nagezüst után 17-40, a kisézüst után pedig 8-70 pengő járna.

Mint már közöltük, *negyvenhat* pályázó választotta a havonkénti folyósítást; közülük *heten teljes valorizációt kívánnak, nyolcan annyi pengőt, ahány koronát kaptak az egyes éremcsoportok* (ez a megoldás közel jár a százszázalékos valorizációhoz); a pályázók többsége azonban a *teljes átértékelés felét kívánja, illetőleg annál nem sokkal többet vagy nem sokkal kevesebbet*; havonta tehát: 20, 10, 5; 18, 13, 9 pengőt. A *negyven, illetőleg harmincszázalékos valorizáció* mellett is állást foglalnak néhányan, még pedig ilyen összegekkel: 12-20, 6-10, 3-50 P; 12, 6, 3 P; 11-75, 5-90, 2-95 P; 10, 5, 2-50 P. Ennél is kevesebbet beérik azok, akik havonta 8, 6, 4 vagy 8, 4, 2: pengőt kívánnak; végül *egyetlen* pályázó havi 3, 2 és 1 pengőt kíván folyósítani az éremtulajdonosoknak.

Azok a megjegyzések, melyeket a pályázók felsorolt kívánságaikhoz fűztek, nagyjából hasonlítanak az előbbiekhöz. *Az elmaradt pótdíjakat nem lehet követelni*, írja az egyik pályázó. Egy másik azt kívánja, hogy *azok, akik orvosi bizonyítvánnyal igazolják munkaképtelenségüket, a pótdíjak kétszeresét kapják meg*; az aranyérmesek annyit kapjanak, mint egy altiszti hadiözvegye; többen hangsúlyozzák, hogy *a vitézi telkekhez jutottak ne kapjanak pótdíjat, sőt három vitézzé avatott pályázó is ezt kívánja*; sokan azt erősítetik, hogy *a nincstelenek számára feltétlenül teljes átértékelés szükséges*; a kisézüst tulajdonosok közül számosan utalnak arra, hogy *ez az egyetlen éremcsoport, amely kedvezményekben eddig nem részesült, számukra tehát a legmagasabb kulcsot kell megállapítani*. Végül többen a havi díjak megállapítását szintén a kormány belátására bízzák.

A pályázat utolsó kérdésére vonatkozó beszámolókat és a jutalomnyertesek névsorát jövő heti számunkban közöljük.

KENDER ÉS LEN

A legjobb útmutató a nagy hasznot hajtó rostonövények termesztésére.

IRTA:
BITTERA MIKLÓS

Ára: 2:60 pengő.

AZ ATHENAEUM KIADÁSA.
Kapható minden könyvkereskedésben.

A Gyomai polgári iskolában minden tanuló naponta két deci tejet kap.

A Gyoma és Vidéke Tejszövetkezet igen érdekes és figyelemreméltó tejpropagandát indított meg a helybeli állami polgári iskolával karöltve. Minden polgári iskolai tanuló ugyanis naponta két deciliter lefölözött tejet kap tanári felügyelet mellett és ezért hetenként öt fillért tartozik fizetni. Hasonló megszervezés alatt van a tejjelátás az elemi iskolákban is, úgy, hogy a hathatós és minden valószínűség szerint eredményel járó tejpropaganda ez új formájának a gyomai iskolák az úttörői.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

Falugondozók kitüntetése és gazdasági cselédek jutalmazása.

A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara Kecskeméten tartott igazgatóválasztmányi ülésén elhatározta, hogy pályadíjat tűz ki a kukoricamoly elleni védekezéssel kapcsolatosan, a kukoricaszár gazdaságos felhasználását tárgyaló pályamű megírására. A Kamara a falusi lakosság érdekében kifejtett közérdekű önzetlen tevékenységük elismeréséül tíz egyént fog díszes oklevéllel kitüntetni, továbbá a hűséges és hosszú időn át ugyanazon birtokos szolgálatában álló cselédek közül nyolcat, a gazdasági munkások közül pedig négyet fog ugyancsak, oklevelekkel jutalmazni.

A vagyonváltásföldek ügye.

Mayer János földművelésügyi miniszternek Felsőnyék és Füregd kiszázdái memorandumot nyújtottak át, amelyben azt fejtetik, hogy a földreform pénzügyi megoldásának egyik részleges módja az volna, ha az állam módot nyújtana a vagyonváltásföldekhez juttatottaknak arra, hogy a megvásárolt ingatlan vételárát annuitásos kölcsön formájában hosszabb időn át törleszthetnék. Ehhez telekkönyvi bejegyzések is szükségesek. Sok helyütt a vagyonváltásföldek hasznbőrössége oly magas, hogy megfelelne a huszonötévi annuitásos vételártörlesztésnek. A miniszter megígérte, hogy megfontolás tárgyává teszi a memorandumot.

A szőlőmunkás járandóságának egy részét borban is meg lehet állapítani.

A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete felterjesztéssel fordult a földművelésügyi miniszterhez, amelyben kéri, hogy azt a törvényes rendelkezést, amely eltiltja a munkásoknak borban való fizetését, változtassa meg. Mayer János földművelésügyi miniszter leiratban válaszolt az egyesületnek. A leirat szerint az a tilalom, hogy a munkások munkabérért és étellemezési járandóságát tilos szeszitalokkal megváltani, nem jelenti azt, hogy a szerződésben a felek bizonyos mennyiségű szesz italnak járandóságként való kiszolgáltatását ne tehetnék kötelezővé. Nincs tehát törvényes akadálya annak, hogy a szőlőmunkások részére a szerződésben mellékjárandóságként bort állapítsanak meg. A miniszter rendelete nagy megelégedést keltett a szőlősgazdák körében.

Nagyfontosságú értekezlet a mezőgazdasági termények értékesítése ügyében.

Az elmúlt héten tartotta meg a Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara első nagy értékesítési értekezletét, amelyen a belföldi értékesítés, valamint a külföldi export és import kérdései nyertek alapos megvitatást. Koós Mihály ny. államtitkár, az Országos mezőgazdasági Kamara igazgatója a jobb értékesítés fontosságára hívta fel a figyelmet. Feltétlenül jogos, mondotta, hogy a termelő megkapja munkájának és árujának értékét. Ifjú Lits Ferenc székesfehérvári kiszázdá a tőzsde megrendszabályozást sürgette. A mezőgazdaság az értékesítés terén ki van szolgáltatva az ügynökök előzetes megállapodásainak. Szávó Richard (Zirc) szerint a vasutak tarifapolitikája sem az értékesítést, sem a termelést nem szolgálja. Néhány erősebben támogatott ipar vámvédelméért, amelyre a gazdatársadalomnak semmi szüksége nincs, a fogyasztók millióit sújtják. Elek István dr. földbirtokos a szeszértékesítő szövetkezetek mintájára gabona- és terményértékesítő szervezetek létesítését sürgette. Kerekes Lajos dr. az agrárhírszolgálat fontosságára mutatott rá. Halbritter Károly a Győri Kereskedelmi és Iparkamara elnöke a legfontosabb lépésnek állattenyésztésünk minőségi fejlődését tartja. A kiszázdák azért kapnak szemes terményeikért alacsonyabb árat, mert termelvényeik gazosak, tisztátalanok, gyengék és ugyanez a helyzet állataikra és állati termékeikre nézve is. Glaser Géza nagybérő (Csatárimajor) részletesen megindokolt határozati javaslatát szerint oda kell hatni a kormánytól, hogy a központi agrár-export-szervezet mielőbb felállítsassék. Knóty Viktor dr., a Futura központjának képviselője a községi értékesítő szövetkezetek életképességét bizonyította. Jármy István szerint szükséges a mezőgazdasági kamaráknak kereskedelmi irányban való fejlesztése is. Szegő Miklós dr. enyingi nagybérő a vidéki úthálózat kétségbeeső helyzetét tette szóvá és elítélte a vidéki városok méregdrága közvezetvám-tarifáját. Magyar Károly ny. főispán szerint a méz, a tej és tejtermékek, gyümölcs, zöldség és bor értékesítése még egyáltalán nincs megszervezve. Losonczy Elemér, a Sopronvármegyei Gazdasági Egyesület elnöke, hites szakértők névsorának összeállítását kérte, akikhez a termelők bizalommal fordulhatnak. Mihályffy Ernő dr. földbirtokos évek óta figyel, hogy a földreform során földhözjutott törpebirtokosok tengerijét féláron szedik össze lelketlen spekulánsok és kétszerez áron értékesítik. Teherautók bekapcsolásával és szarítóberezendés felállításával lényegesen több bevételhez lehetne juttatni ezt a legszegényebb néposztályt. Végül Koós Mihály államtitkár fejtette ki, hogy a gazdák nemcsak követelik, de ki is fogják vinni, hogy a tőzsdében maguk is helyet foglalhassanak, úgy amint ez külföldön is megvan.

Szarvasmarhakiállítás volt Tatán.

Április hó 24-én Tatán állatdíjazással kapcsolatos járási szarvasmarhakiállítás volt. A díjnyertes állatok gazdáinak a földművelésügyi miniszter, az Országos Mezőgazdasági Kamara és a Faluszövetség díjait Schandl Károly földművelésügyi államtitkár elismerő beszéd kíséretében adta át. I. díjat nyert: Roboz István Mocsá, Állami Gazdasági Népiskola Tatatóváros, Hercegh Dániel Tata és Csordás Lajos Héreg. II. díjat nyertek: Körmenyi Miklós Henczer Márton, Hercegh István, Bodrogi Ferenc, ifj. Molnár Sándor, Lacházi Péter, Bergye János, Gieber Jánosné, Hercegh Dániel, Dávidházi József, Nikics Mihály, Ertl Imre, ifj. Henczer Ferenc tatai, Pongyur Sándor, Bujnyák Sándor naszályi, Hartman Imre, Sörös Gábor, Richter János szomódi, Muraközi Sándor bánhidai, Németh István vértesszőllősi, Liebhart József alsóallai, Zundleitner János környei és Ringelsen Arthur dunaalmasi lakosok. A kiállítás Tata és környékének fejlett állattenyésztéséről tett tanúságot.

„A falu rossza” előadása a Szentés melletti Nagykirállyáson.

A Szentés város határában működő Nagykirállyási Olvasókör egyszerű gazdafiakból alakult műkedvelő társasága a múlt hetekben igen szép sikerrel adta elő „A falu rossza” című népszínművet, amelyet előbb több ízben a tanyai olvasókörben, majd a Szentés városi «Tóth József-Színházban» játszottak fényes sikerrel. Képünk a kitűnő szereplőket ábrázolja. Felső sor (balról jobbra): Óllai János, ifj. Demeter József, Székely Antal, ifj. Mezei László, Székely Bálint, ifj. Négyessi Imre, Horváth Antal. — Alsó sor: Horváth Klárka, Kulcsár Emike, Székely Jucóka, Székely Piroška, Papp Lajos rendező, Varga Erzsike, Horváth Mariska, Györgyi Sándor. — Ülők sora: Rác Sándor, Horváth Kálmán, Zsiga István. A szereplők sikeres betanítása körül igen nagy buzgalmat és odaadó munkásságot fejtettek ki Papp Lajos rendező és Erdőháti N. Jánosné.

Gyermekek a mezőgazdasági munkában.

Most hirdették ki az Országos Törvénytárban a mezőgazdasági munkára alkalmazható gyermekek legkisebb életkora tárgyában tervezett nemzetközi egyezmény becikkelyezését. A törvény kimondja, hogy tizennygy éven aluli gyermekek köz- és magángazdaságokban és azok melléküzemeiben csak az iskola látogatására megszabott időn túl alkalmazhatók munkára és amennyiben alkalmaztatnak, ez a munka őket tanulmányaik végzésében nem hátráltathatja. Viszont az iskola látogatási idő, amely évenként nyolc hónapnál kevesebb nem lehet, olyan módon szabályozandó, hogy lehetővé váljon gyermekeknek könnyű mezőgazdasági munkáknál és különösen könnyebb aratási munkálatoknál való alkalmazása.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara a tej szabad árusítását kívánja.

A főváros tudvalevően a tejkérdés újabb szabályozását tervezi s erre vonatkozóan most készül a döntés. Az Országos Mezőgazdasági Kamara a tejrendelet tervezetével kapcsolatban átiratot intézett a főváros illetékes ügyosztályához, amelyben többek közt rámutat arra, hogy a fővárosi árustól származó tejet is lehet hamisítani, ezen a címen tehát nem lehet arra kényszeríteni a gazdákat, hogy termelésüket egyes kijelölt üzemeknél értékesítsék. Kifogásolja a Kamara azt is, hogy a termelők minden öt liter tej után egy fillér ellenőrzési díjat fizesse. Kívárja viszont, hogy minden helyhatóságilag igazolt termelő saját termelését, továbbá az iparigazolvánnyal rendelkező vidéki szövetkezet és más tejüzem egyenlő feltételekkel hozhasson tejet Budapestre és azt zárt edényekben házhoz is szállíthassa.

A kormányzóknak átadták a díszdoktori oklevelet. A debreceni Tisza István Tudomány Egyetem küldöttsége átadta a kormányzóknak a díszdoktori oklevelet. A rektor üdvözölte az ünnepség alkalmából a kormányzót, aki válaszában örömeinek adott kifejezést az egyetem figyelméért. Debrecenhez öt gyermekkorára szép emlékei fűzik és a hála érzése, mert az itteni ősi kollégiumban tanulta meg a magyar kultúra lelkes szeretetét. Büszké rá, hogy a kollégium növendéke volt. A kollégium fenkölt szellemének letéteményese a Tisza István Egyetem is, amelynek kitüntetését a bizalom és ragaszkodás jelének tekint. A kormányzó ezután hosszabban elbeszélgetett a bizottság tagjaival.

A Faluszövetség gazdgyűlése Bököny községben. Május hó 8-án gazdgyűlésre hívta össze a Faluszövetség a szabotcsmegyei Bököny község gazdaközönségét. A gyűlést Szuvák József gör. kath. plébános nyitotta meg, utána Szekeres László dr., a Szövetség főtitkára, ismertette a mai gazdasági helyzetet és a falu bajait, majd azokat az akciókat és eredményeket, melyeket a Faluszövetség a helyzet orvoslása érdekében sikerrel kezdeményezett és végrehajtott. Ezután megalakult a Faluszövetség fiókja, melynek tisztikara a következő lett: Diszelnök: petneházi Szabó Miklós g. kath. esperes. Elnök: Szuvák József g. kath. plébános. Alelnökök: vitéz Csorba Ferenc, Barota György. A választmány tagjai: Bucsku János, Baróta Péter, Adorjáni János, Szabó János, Sarkadi János, Mincsik János, Jurás János, Gy. Barancz Mihály, ifj. Kósa Mihály, Zahonyay Ferenc, Milu András, Baranyi Lajos, Pistár Péter, Szőlősi József, Szuták János, ifj. Kálucz Sándor, Bojté János, ifj. Kósa János, Cs. Lakatos Mihály. Titkár: Bodnár János tanító. Pénztárnok: vitéz Szabó Gábor. Ellenőr: id. Kósa Mihály, H. Lakatos Mihály. Számvizsgáló bizottság: Barota Mihály, Csordás János és Kalapos György.

Kép az amerikai árvízkatasztrófiáról.

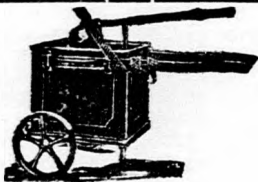
Lapunk más helyén hirt adunk arról az óriási arányú árvízkatasztrófiáról, melyet a megáradt Mississippi okozott távol Amerikában. Képünk egy elöntött városrészt ábrázol.

Sopron vidékén nagy vihar és jégverés pusztított. Sopron vidékén, különösen Rőjtök, Ebergöc, Muzsaj, Peresztég, Kisfalud községek határaitban nagy vihar és jégverés pusztított. A jég elverte a rozstot annyira, hogy még takarmánynak se lehet felhasználni. A lucerna és lőhere is elpusztult. A károsultak legtöbbje olyan új kiscgazda, aki a földreform során kapta földjét és aki nem biztosította még jégkár ellen, így tehát a kár nem térül meg.

Műkedvelő előadás Lendvajakabfán. Lendvajakabfa község ifjúsága szépen sikerült műkedvelő előadást rendezett husvét hétfőn a Hermán-féle vendéglőben. Az előadáson jelen volt a község apraja-nagyja, továbbá a környékbeli fiatalok nagyszámával. Különösen Gáborjánháza, Desznek, Nemsnép és Szentgyörgyvölgy ifjúsága vonult ki. Előadásra került «A falu rossza» című népszimű. A főbb szerepekben kiváló alakítást nyújtottak: Zsupán Berta (Boriska), Varga Malvina (Finum Rózsai), Nagy Karolin (Tercesi), Barta László (Feledő), Hermán Lajos (Göndör S.), Zsupán Gergely (Gonosz). De a többi szereplők: Németh Anna (Csapóné), Felső Berta (Sulyokné), Tóth Aranka (Tarisznyásné, Gonosz), Kulcsár Gergely (Lajos), Felső József (Csapó), Szunyogh Béla (Csendbiztos), Turner István (Cserebogár Jóska), Németh Gyula (Cene) és Balaicz Béla (Ádus) is kitétek magukért. A közönség lelkes tapsviharral hálálta meg a kitűnő előadást. A tiszta bevételt a Levente Egylet javára fordítják. A szindarabot Tüske József tanító, leventeoktató tanította be kitűnő hozzáértéssel és fáradságot nem ismerő buzgalommal. (Beküldte Császár Pál.)

Meddig mondhatók fel a biztosítások? Május hó 4-én kihirdették a biztosításról szóló új törvényt, amely szerint e naptól számított harminc napon belül mondhatók fel a biztosító társaságokkal kötendő szerződések, ha a fél nem akarja magát hosszabb időre lekötöni. Ha a fél az első időszak kárbiztosítási díját nem fizeti meg, a biztosító követelheti a fizetést, vagy elállhat a szerződéstől. Amennyiben a társaság további hatvan nap alatt nem hajtja be a biztosítási díjat, a szerződés megszűnik.

**LOKOMOBIL-, FECSKENDŐ,
CSÉPLŐMENTŐSZEKRENYEK,
SZÁRNYSZIVATTYÚK, TÖMLŐK,
CSÖVEK, ARMATURÁK
minden üzemsükségleti cikk.**

VERMOREL-PERMETEZŐK
eredeti francia és hazai gyártmány.
RÉZGÁLIC, RAFFIA, KÉNPOR.

SCHVARCZ JÓZSEF ÉS TÁRSA, BUDAPEST
Vilmos császár-út 53. (Alapítva 1884.)

Májusi eső...

Valamikor, régen a magyar ember, ha májusra gondolt, mindig benne motoszkált a fejében, a szívében a májusi eső kívánsága. Ha télidőben a kemence mellett véleményezték a vi.ág sorát s szó került az elkövetkezendő hónapokra is, májusra fordulván a szó, mindig felsóhajtotta valaki: «Csak lenne jó, kiadós májusi eső!» Úgy hozzátartozott az eső a májushoz, mint a fenyőfa a karácsonyhoz. Tán május is csak az esője miatt volt fontos. Mindenki várta, áhitotta, imáival háldta meg Istennek, ha megeredt s felhős arccal, szomorú, stró szívvél, komor hallgatással szenvedett, ha elmaradt a májusi eső. Akkor még kellett, mert anélkül aszály pusztította el a búzát, amelynek pedig épen ilyenkor kellett leginkább a csendesen szemező, meleg esőcske. Ennél fogva már decemberben el lehetett sóhajítani, hogy «csak lenne kiadós, jó májusi eső!» Kellett, elmaradhatatlanul szükség volt rá... Ma? Nemhiába kifordult sarkából a világ, tótagát áll sok minden, azt sem tudja az ember, klvánja-e előre a májusi esőt? Mert már az évszakok rendje is megbomlott, téle nyár, tavaszra ősz köszönt be, a gazdaember örökös bizonytalanságban, rettegésben él. Valamikor, régen, tudta, hogy májusban szárazság s meleg szokott lenni, kell hát az eső s már télidőben megkezdte a sóhajtatást, fohász-kodást. Ma pedig azt sem tudhatja, nem negyvennapos eső fullasztja-e sárba, vízbe a gabonát épen május idejében? Ilyenkor meg szárazság kellene, nem újabb égi zuhany. De ki tudná előre, milyen lesz az időjárás a magyar róna felett? Hiszen egy napról másra nagyot változhat minden. Kánikulában jekszünk le s novemberi hidegre ébredünk. Hiába, megbomlott az idő rendje... Be boldog is volt régen a magyar, amikor Pozsonytól Brassóig az egész ország szomjas lélekkel várta, leste, áhitotta a szeliden permető, milliókat érő csendes májusi esőt...

Egy mezőkövesdi menyecske a holland trónörökösönél.

Kiss Józsefné, mezőkövesdi asszony Hágába utazott és Julianna holland trónörökösönék a magyar asszonyok nevében mezőkövesdi asztalterítőt adott át születésnapja alkalmából. Kifejezte a trónörökösönél a magyar anyák mélyeséges háláját, amellyel a holland népnek a magyar gyermekek gondozásáért tartoznak. A trónörökösönő meghatottan köszöntö meg a magyar anyák figyelmét.

Ócsa községben megalakult a Faluszövetség fiókja. A pest-megyei Ócsa községben május hó 8-án bontotta ki zászlaját a Faluszövetség. A gyűlésen Kun Pál főjegyző vezetésével a község vezetője és képviselőtestülete is teljes számban megjelent. A gyűlésen az országos központot Nagy Sándor dr. igazgató képviselte, aki hosszabb beszédben ismertette azokat a nagyszerű eredményeket, melyeket a Faluszövetség a magyar nép kulturális és gazdasági érdekeinek védelme terén eddig elért. A nagy tetszéssel fogadott előadás után Perjessy Károly ref. lelkész köszöntö meg a Faluszövetség támogatását, majd több kisgazda szólalt fel, akik mindannyian a község határában termelt szénának nehéz értékesítési viszonyait ismertették és e nagymennyiségű szénának központi értékesítésében kérték a Szövetség támogatását. A felszólalások után a jelenlevők egyhangúlag kimondták a Faluszövetség ócsai fiókjának megalakulását, melynek tisztikarát a következőképpen választották meg: Diszelnök: balatoni Farkas László. Elnök: Barizs István kisgazda. Alelnökök: Szücs Gyula r. k. esperes, Perjessy Károly ref. lelkész, Bán András kisgazda, Hejler Ferenc kisgazda. A választmány tagjai: Kun Pál főjegyző, dr. Apditi Károly orvos, Barizs Pál, Bukodi Miklós, Bukodi Béni, Sipos József, Mészáros József, Marosi József, Sz. Mátyás István, ifj. Varga Pál, Pekker Imre, Barizs János, Ruzsa István, id. B. Bán József gazdák. Titkár: Darázs János tanító. Pénztárnok: Tóth M. István kisgazda. Ellenőr: B. Marosi Pál. Számvizsgáló bizottság: Vancsó Oszkár és vitéz Bodoni Gyula.

Száz községet és várost nyelt el a Missisipi többméteres árvize. Borzalmas pusztítást víz véghez Amerikában a megáradt, fékevesztett Missisipi folyam. Azért, hogy New-Orleans városát megmentsék a biztos pusztulástól, át kellett vágni több helyen a gátakat s a szegény farmerek, akik évtizedes munkájuk gyümölcsét féltették, még a katonaság ellen is fegyverrel védtek a gátakat. Végre is, több összeütközés után, megtörtént a gátak átvágása. A rettenetes tömegű víz eddig északi és középső Louisianában mintegy száz helységet öntött el. A lakosság nagyrésze New-Yorkba menekült. Az árvíz a legtermékenyebb kukorán- és rizsültvények felé veszi útját s a gátátvágások dacára is fenyegeti New-Orleans-t. Az elöntött terület eddig harmincnolcezer négyzetkilométer, majdnem akkora, mint egész Anglia. Rengeteg hajót és mentőeszközt bocsátottak az árterületre, hogy megmentsék az elöntött vidéken szorult embereket, akik házak tetején és fákön húzódtak meg. A legerőteljesebb mentési munkák mellett is számosan áldozatul estek az árvíznek, amely több méter mély és a házakat is elnyeli. A borzalmas katasztrófa méretei még meg sem állapíthatók, mert az áradás egyre tart.

A Széchenyi-Nemzettség barcsi ünnepe. A falu népének szellemi és gazdasági érdekeit nagy megértéssel szívükön viselő Széchenyi-Nemzettség az elmúlt évhez hasonlóan az idén is nagy-zabású sport- és leventeünnepeket szándékozik rendezni Barcon, azoknak a községeknek bevonásával, amelyeknek területén Széchenyi-birtokok vannak. E nagyleletőségű ünnepeket az idén a Faluszövetség által rendezendő kulturális és mezőgazdasági kiállítással fognak kiegészíteni. E kiállításon részt fognak venni az összes Széchenyi-falvak, Pest, Zemplén, Somogy, Tolna, Vas, Sopron, Békés, Fejér és Zala vármegyéből. A kiállítás ügyében az elmúlt napokban Barcon előzetes értekezletre hívta össze a Széchenyi-Nemzettség a község és az érdekeltektől falvak vezetőségét. Szandház Ferenc dr. járási főszolgabíró ismertette e nagyszabású mozgalom jelentőségét, a Faluszövetség kiküldötte Radnóti István titkár pedig a kiállítás megrendezésének részleteit és feltételeit. Az ünnepek augusztus 14-én a kiállítás megnyitásával kezdődnek. Aznap lesz a leventék kerékpár versenye, a Széchenyi-uradalmak alkalmazottainak munkaversenyei: szántó, hajtó, rakodó ügyességi versenyek. Augusztus 15-én gazdakocsi versenyek, úszóversenyek, lovasversenyek. Augusztus 28-án pedig céllövő versenyek lesznek. A versenyek szeptember 11-én folytatódnak tovább, amikor a leventék atlétikai versenyei kerülnek előtérre. A kiállítással kapcsolatban még főtöltőverseny, csecsemőverseny, gazdaudvar-verseny és a jellegzetes különböző somogyi népviseletek bemutatása kerül sorra.

Kender és len. Bittera Miklós dr., a magyaróvári gazdasági akadémia tudós tanárának neve már ismeretes lapunk olvasói előtt. Most újabb könyvvel lép a nyilvánosság elé. Az ipari növények közül a csonka haza legfontosabb növényeinek, a kendernek és lennek természetési eljárását írja le könyvében. A munka két része oszlik; az elsőben a kenderrel való munkát tárgyalja, egészen a gerebenezésig. A lenről szóló rész, a növény fajai, leírása, használatossága, vetése stb.-től a törési és tilóási munkáig minden előforduló részletkérdést a lehető legpontosabban, élvezhetően és röviden tárgyal. Röviden szól még a csalánról és a külföldi fonó-és szövőipari nyersanyagokról, a gyapotról, jutáról. A 156 oldalas könyv igazi nyeresége szakirodalmunknak és a gazdaközönség mindig haszonnal forgathatja. Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában.

Egy öcsödli fiatalasszony rejtélyes tragédiája. Különös és rejtélyes tragédia tartja izgalomban Öcsöd község lakóit. Itt meghalt a nyolcvannolc éves Lakos Sándor, aki annak idején végigvere-kedte az olasz-osztrák és az osztrák-porosz háborút. Amikor a ravatalon fekűdt, unokája, Szücs Gizella, aki két héttel előbb ment férjhez Fazekas Sándor jómódú kereskedőhöz, betetvával lefejezte magát. A tragédia rejtélyét nem tudták megoldani s hozzátartozói még csak nem is sejtik borzalmas tettének okát.

Hetvenhatezer pengő ügyvédi költség. A régóta húzódó több-milliárdos Unghváry-féle örökösödési pörben most a tábla is ítéletet hozott. Unghváry László 1919-ben több százmilliárd értékű birtokot, szőlőt és fásiskalt hagyott örököseire, akik hosszabb egyenetlenség után osztályegyezséget kötöttek. Eszerint a hősi halált halt Unghváry Edé gyermekei 1923-ban 12 millió koronát kaptak az örökségből. Ezért az ügygondnok arra kérte a bíróságot, hogy a kedvezőtlen osztályegyezséget semmisítse meg és rendeljen el új hagyatéki eljárást. A kecskeméti törvényszék érvénytelenítette az egyezséget és hárommilliárdos költség megtérítésére ítélte az alperes özv. Unghváry Lászlónét és társait. Ezt az ítéletet most a tábla is jóváhagyta és kimondta, hogy az árvákat a törvényes öröklés szerinti rész illeti meg. A felperesek képviselőjének költségét 76 ezer pengőben állapították meg.

Megették a végrehajtásnál lefoglalt ingóságot. Az adó-végrehajtó Siketi István balassagyarmati gazdánál adó fejében lefoglalt egy disznót s amikor két év múlva árverezni akart, kitűnt, hogy a gazda lelte és megette a lefoglalt ingóságot. Ezért sikkasztás címén beperelték a gazdát. A bíróság azonban felmentette, mert a végrehajtó személy szerint nem nevezte meg, hogy melyik disznót foglalja le. Így szabálytalan volt a foglalási eljárás. Az ítélet ellen fellebbeztek s most került a tábla elé, amely a tárgyalást elnapolta, mivel Siketi nem jelent meg.

Már az erkölcsrendelet alapján is szélhámoskodnak. A bűnöző emberek néha szinte meglepő ötletességgel használnak fel mindent arra, hogy szélhámoskodhassanak. Ki gondolná, hogy már az erkölcsvédelmi rendelet alapján is szélhámoskodnak? Gerstl Géza magántisztviselő és barátnője, Juhász Julianna megbesézték, hogy a leány alkalmat ad arra, hogy férfiak az utcán megszólítsák, mire aztán Gerstl mint féltékeny vélegény lép fel és csak bizonyos fájdalomdíj ellenében mond le a feljelentésről. Tervüket tett követte és több embert sikerült is megzsarolniuk. Egyik esetben aztán rajtavesztettek. Detektívek csípték el őket és ekkor kiderült, hogy Gerstl többször már büntetve volt szélhámoskodás miatt.

A „Vasárnap“ a legolcsóbb hetilap!

ELŐFIZETÉSI DIJAK:

negyedévre	1 P 28 f
félévre	2 P 48 f
egész évre	4 P 96 f

Mutatványszámot ingyen küld a

«Vasárnap» kiadóhivatala
Budapest, VI., Ó-utca 10.

Fölkérjük azokat az előfizetőinket, kiknek előfizetése május 15-én lejárt, hogy előfizetésüket a már megküldött befizetési lap felhasználásával megújítani szíveskedjenek, nehogy a lap küldésében fönnakadás álljon be.

A Faluszövetség acsai fiókja részére szövéstanfolyamat engedélyezett a földmívelésügyi miniszter. A Faluszövetség egyik legnépesebb és leglelkesebben működő fiókja még megalakulása alkalmával elhatározta, hogy a falusi asszonyok és leányok foglalkoztatása végett *szövéstanfolyamatot* szervez. A Szövetség közbenjárására most legújabbán a földmívelésügyi miniszter külön rendeletben hívta fel az illetékes háziipari felügyelőséget, hogy az acsai fiók kebelében szövéstanfolyamatot szervezzen meg.

Nikulitcát, a rettegett oláh banditát agyonlőtték. *Nikulitza* haramiavezér hosszú éveken át rémületben tartotta Bukovina jákoságát. Számos rablást és gyilkosságot követett el és az üldözött csendőrök elől mindig sikerült megmenekülnie. A legtöbb esetben csendőruhába öltözött, haramiataírsaival együtt és az országútban fogta el az utasokat. Most végre a rettegett rablóvezért is elérte végzete. Legutóbb *Targul-Neamizban* nagy mulatást rendezett banditáival együtt. Ezúttal is csendőruhában voltak, mégis felismerték őket. Az előhívott csendőrökkel véres tűzharcot kezdték és több csendőrt megöltek. Két haramiát sikerült elfogni. Nikulitca azonban pár társával az erdőbe menekült. Katonai járőröket küldtek üldözésükre s az egyik járőr tűzharcban *agyonlőtte a rettegett rablóvezért*, akiről pedig az a hír járta, hogy nem fogja a golyó.

TRÉFÁK

Vásáron.

- Aztán jó-e ez a bicska?
- Már hogyan volna jó, hiszen a bátyja borotva Budapest.

(Beküldte ifjú Gerzics János Nagyvázsönyből.)

Fenyegetés.

A vendéglős ezzel fenyegeti meg a szomszédját:

- Jegyezze meg jól magának, Kovács úr, hogy ha a macskáját még egyszer a konyhámra találok, másnap a vendégeim nyulat fognak enni!

(Beküldte Borics László Jászberényből.)

Páratlan áldozat.

András gazda: Na, hogy megy dolga a fiadnak? Mikor lesz már ügyvéd?

János gazda: Hagyj békén! Már hat ökröt adtam el azért az egy számárért.

(Beküldte Gaál Imre Felsőregről.)

Káros tilalom.

Füü: Édesanyám, a lekvár ráégett a fazék oldalára!

Anya: Nem tudtad levenni a tűzről vagy megkeverni, te gyáva?

Füü: Hiszen azt mondta, hogy hozzá ne merjek nyúlni!

(Beküldte Mentés István Lentiszombathelyről.)

Cigánymentség.

Nem tudta megállni a cigány, hogy az úrfi agarát oldalba ne bökje.

Erre az úrfi visszafordul és a cigány nyaka közé csapkod.

— Nem tudod békével hagyni ezt az agarat?

— Hát ez agar, nagyságos úrfi? Bizony én azt gondoltam, hogy kutya.

(Beküldte ifjú Kis Bagoly József Botykáról.)

Jóbarátok.

— Hallod-e, pajtás, rettenetes nagy szerencsétlenség érte az én Kohn barátomat!

— Micsoda, az Istenért?

— Autón megszóktette a — feleségemet.

(Beküldte Illés János Bördöcéről.)

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Május 15-én, vasárnap.

Állat- és kirakodóvásár: Abádszalók, Alberti, Szolnok, Ujkécske. — Kirakodóvásár: Földeák, Szegvár.

Május 16-án, hétfőn.

Állat- és kirakodóvásár: Apc, Ádánd (sertésvásár bizonytalan), Csesztreg (sertésvásár bizonytalan), Cellőmölk, Gálosfa (sertésvásár bizonytalan), Iharosberény (sertésvásár bizonytalan), Jászberény, Kercseliget (sertésvásár bizonytalan), Kömlő, Mátészalka (pótvásár), Miskolc, Németboly, Paks, Szöllőgyörök (sertésvásár bizonytalan), Szöny (sertésvásár bizonytalan). — Kirakodóvásár: Ózd, Ujkécske. — Állatvásár: Salgótarján, Vál.

Május 17-én, kedden.

Állat- és kirakodóvásár: Dombóvár (sertésvásár bizonytalan), Regöly. — Kirakodóvásár: Salgótarján, Vál. — Állatvásár: Szombathely.

Május 18-án, szerdán.

Állat- és kirakodóvásár: Földes, Kaposmérő (sertésvásár bizonytalan), Mány (pótvásár), Mucsi, Okány, Somogyoszob (sertésvásár bizonytalan), Zalaszentlászló. — Ló- és marhavásár: Bajna. — Marha- és kirakodóvásár: Óriszentpéter.

Május 19-én, csütörtökön.

Állat- és kirakodóvásár: Szalkszentmárton, Tét, Tiszalök, Zalaszentiván (sertésvásár bizonytalan), Zánka. — Kirakodóvásár: Bajna.

Május 20-án, pénteken.

Állat- és kirakodóvásár: Csenger, Drávafok, Kiszarápáti.

Május 21-én, szombaton.

Sertésvásár: Kiskunfélegyháza.

Egyszerű, nem költséges szer azoknak, akik láb-fájásban szenvednek

Oldjunk fel jó evőkanálnyit Szent Rókus lábsót egy liter meleg vízben. Áztassuk lábainkat ebben a könnyen oxigénezett, jótékony hatású lábvízben vagy tíz percig a Szent Rókus lábsó csodolatos, erősítő verkeringést fokozó tulajdonságát kölcsönöz a víznek; hatása alatt az összes felhórsólások, lájdalmas égető érzések, felfőrések gyorsan megszűnnek. A tyukzemek és bőrkeményedések annyira megpuhulnak, hogy kés vagy beretva nélkül könnyen eltávolíthatók. Megszünteti a láb-izadást, eltünteti a láb kellemetlen szagát.

A Szent Rókus lábsó a legelhanyagoltabb lábkat is tökéletesen helyrehozza. Nincs ennél hatásosabb szer az elfáradt, meggyőrt láb megújulására.

Kapható minden gyógyszerárban.

Egy nagy csomag ára 1 pengő 28 fillér.

Főraktár:

Szent Rókus gyógytár

Budapest, VII. kerület, Rákóczi-ut 70.

Tartós és olcsó Kerítés HUNGÁRIA drótfonat eladás

HAIDEKERSÁNDORR-T.
Budapest, VIII., Üllői-út 48. 27. sz.
Budán, II., Fő-utca 59.
Keleti pályaudvarnál,
VIII. kerület, Fiumei-út 3. szám.

Kérjen ingyen árjegyzéket.

TANÁCSADÓ

Kérdés. Mi volt a búza ára 1915 június havában? (Egy olvasó.) — **Felelet.** Métermázsanként 41 papirkorona. Ugyanakkor egy papirkorona 80 aranyfillért ért.

Kérdés. Eltörött barométerem higanyát hol értékesíthetem? (J.L., Ipsacsfa.) — **Felelet.** A barométerben lévő higany olyan csekély mennyiségű, hogy azt nem veszik meg. Új barométer vásárlásnál azonban a higany ellenében kisebb árengedményt adnak.

Kérdés. 1918. év novemberében mennyibe került egy métermázsos búza? (Hü olvasó, Árpás.) — **Felelet.** Maximált áron 60 koronába.

Kérdés. Szeretnék árva gyermeket kérni nevelésre, hová forduljunk? (Sz. A., Sormás.) — **Felelet.** Az Országos Gyermekvédő Ligához (Budapest, VII., Wesselényi-utca 6.) vagy az Országos Stefánia Anya- és Csecsemővédő Egyesülethez (Budapest, VIII., Vas-utca 10.)

Kérdés. Tizenkilenc éves multam, csendőr szeretnék lenni, felvesznek-e? (Hj. P. F., Hercegszántó.) — **Felelet.** Ha szükséges kellékekkel rendelkezik, akkor igen. Ezek: erős testalkat, büntetlen előélet, legalább 163 cm. testmagasság, írni-olvasni tudás, nőtlen állapot. Bemutatandó okmányok: keresztlevél, erkölcsi bizonyítvány, szülői beiegyezési, utolsó iskolai bizonyítvány. Jelentkezni lehet Budapesten a csendőrpáncsnokságon (I., Böszörményi-út 21. szám), Pécsen, Szombathelyen, Sopronban, Székesfehérváron, Miskolcon és Debrecenben.

Kérdés. Magánúton végeztem két földmivésiskolai osztályt, levizsgáztatom-e négy polgáriból és esetleg magánúton leérettségizhetnék-e? (Cz. A., Ambrózfalva.) — **Felelet.** A polgári iskolai vizsgák letételéhez nem elég a földmivésiskola. A harmadik és negyedik osztályból vizsgáznia kell, az első kettőből kérje a vizsga elengedését. Érettségihez nyolc középiskolai (gimnáziumi, reáliskolai) vagy pedig a polgári iskola után négy kereskedelmi iskolai osztály elvégzése szükséges. Ez is elvégezhető magánúton.

Kérdés. Van-e a tyúkszem ellen orvosság? (J.L., Kisapostag.) — **Felelet.** A gyakorlatban legjobban bevált gyógyszer a langyos vízben való áztatás és utána a bőrkeményedés kivágása.

Kérdés. Az elmúlt évben saját részemre egy pár kaszát vettem. Gazdatársaim szeretnék, ha nekik is rendelnék belőle. Kell-e ehhez iparigazolvány? — **Felelet.** Nem.

Kérdés. 1. Jogos-e az östermelői bizonyítvány követelése, mert egyik városban kérik, a másikban nem? 2. Őszi barackjaimat levéltétek lepték el, mivel védekezem ellenük? 3. Mit tegyek a levélfodrosodás ellen? 4. Mikor jobb a szőlőt szénkénegezni, ősszel vagy tavaszszal? 5. Kísorsol-e a «Vasárnap» gazdasági könyvet is a rejtvénymegfejtőknek? (Sz. S., Szend.) — **Felelet.** 1. Igen. 2. A levéltétek ellen 2%-os szappanoldattal permetezze fajt. 3. A levélfodrosodást mutató fákon le kell vágni az egész hajtást és elégetni, mert a gomba gyökere a hajtásban él. 4. A szőlőt lehet szénkénegezni levélhullástól őszyfakadásig, mikor a talaj száraz. 5. Kísorsol gazdasági könyvet is.

Kérdés. Melyik jobb a permekészítéshez, a frissen oltott méz, vagy a régebben oltott méz? (4399. sz. előfizető.) — **Felelet.** A frissen oltott.

Kérdés. Kis libám nyakába kullancs akaszkodott, hogyan védekezem ellene? (Cs. J., Kiskéri bányatelep.) — **Felelet.** A kis libák nyakát kenje be anizsolaj és közönséges olaj keverékével. (Fele legyen anizsolaj, fele közönséges olaj.)

Kérdés. Ha minden negyedben megfizetem adómat, kötelek vagyok-e kamatot fizetni? (K. K., Rábacsanak.) — **Felelet.** Amennyiben valamely évnegyedre járó egyenes állami adókat az évnegyed közepéig — tehát erre az évnegyedre vonatkoztatva május 15-ig — nem fizeti le, akkor az évnegyed lejártól — tehát erre az évnegyedre vonatkoztatva április 1-től kezdve — kamatot kell fizetnie.

Kérdés. 1921. év november 22-én 2000 koronáért mennyi búzát lehetett venni? (B. R., Maglód.) — **Felelet.** Mivel akkor egy métermázsos búza ára — vidéki állomáson átvéve — 2500—2550 K volt, tehát körülbelül 80 kg-ot.

Kérdés. Hogyan lehet házilag sört készíteni? (10.177. sz. előfizető.) — **Felelet.** Házilag egyszerű eszközökkel olyan sört nem lehet készíteni, mint amilyent a gyárak előállítanak. Kár volna tehát a vesződségért.

Kérdés. Sertésorbán ellen beolthatom-e sertéseimet? (Sz. M., Kiskunfélegyháza.) — **Felelet.** Minthogy az orbánellenes ojtóanyagban baktériumok vannak, vele csak okleveles állatorvosnak szabad dolgozni.

Kérdés. Hogyan védekezem az ormányos bogár ellen, amely gyümölcsfáim termését tönkreteszi? (Id. D. D., Nógrádverőce.) — **Felelet.** Fáin a termést rügyfűró bogarak teszik tönkre. A virágzás után két hétre kössön fáinak törzsére kőcből vagy szalmából rovarfogó gyűrűket. Ezekbe a bogarak bábozódásra bebújnak s a felrakás után négy hétre leszedve elégetendők. Ha van türelme, szedje le a bogártól megtámadott, ki nem nyíló, elszáradó virágokat is. Így az eredmény még biztosabb. Indokolt továbbá áprilisban a fák alá lepedőket teríteni, a bogarakat erre lerázní és elégetni.

Kérdés. Kiskorú fiam örökölte anyja után az összes ingó és ingatlan vagyont, én viszont a haszonélvezetet kaptam a végrendelet folytán. Ha az ingókból el akarok adni, kell-e ahhoz árvaszéki jóváhagyás? (7015. számú előfizető.) — **Felelet.** Ön a kiskorú fiának törvényes és természetes gyámlja, annak vagyonát a jó gazda gondosságával kell kezelni és elidegenítés szükségese esetén adjon be egy kérvényt az árvaszékhez és kérjen hozzájárulást az egyes dolgok eladásához.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Falusi. Legnagyobb sajnálatunkra, hosszas keresgélés után sem tudjuk megmondani a kérdzett könyv címét. Az adatok annyira hiányosak, hogy ezek alapján nem remélhető siker. — **B. H. L., Lengyelóti.** Rejtvénye zúttal nem vált be. Mást kérünk. — **H. A., Ikervár.** Rejtvényeiből válogatunk. — **G. J., Lesenceistvánd.** Egyik jó. — **N. L., Szentes.** Valamelyiket közölni fogjuk. — **H. G.** «Világfajdatom» című verse túlságosan hosszú s így nem közölhető. Nagy baja az is, hogy kevés költőiség van benne; soraiban tiszteletreméltó hazafias érzés lüktet, ez azonban nincs művészi formába öltöztetve. — **V. D.** A beküldött tréfát alkalomadtán közölni fogjuk. — **Hj. M. M. F.-Szerényi.** Válogatunk belőlük. — **V. L., Sály.** Sor kerül valamelyikre. Tréfája jó. — **V. J., Mélykút.** Tréfáiból a legjobbat közölni fogjuk. — **T. I., Sióagárd.** Válogatunk belőlük. — **K. I., Lesencenémefalu.** A beküldött rejtvény túl hosszú. Mást kérünk. — **Hj. V. I., Okány.** Rejtvényeiből válogatunk. — **Hj. T. J. A.** Tréfa talánya már megjelent lapunkban. Mást kérünk. Tréfája jó. — **Hj. Cs. Gy., Szarvas.** A szövejtvény nem vált be. A tréfa nem tréfa. Mást kérünk. — **V. A., Somogyvisonta.** A beküldött fényképet, amint sor kerül rá, közölni fogjuk. A Tutokil íránt méltóztassék közvetlenül a gyárhoz fordulni (Chimoin, Újpest, Tó-utca) és lapunkra hivatozni. — **G. G., Jászfenyüzaru.** Rejtvényeiből válogatunk. — **Hj. V. S.,** Beküldött versei még csupán próbák, így tehát nem ütük meg a közölhetőség mértékét. Tessék a versírás szabályait elsajátítani, csak akkor remélheti, hogy jó verset fog írni. — **P. B., Hevesaranyos.** Mindkét talány túlonalt ismert. Önálló rejtvényekkel tessék próbálkoznai. — **U. M., Tatabánya.** A tréfa nem vált be, mert imádságot nem való tréfába belevonni. Képrejtvénye jó.

Főszerkesztő: Meskó Pál. Felelős szerkesztő: Perlaky György.
Főmunkatárs: Meskó Zoltán. Társzerkesztő: Vasadi Balogh György.
Felelős kiadó: Bak Imre.

Tűz-, jég-, élet-, betörés-, baleset- és szavatossági biztosítást legelőnyösebben köt a
GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE
Képviselőt minden városban és községben. * Központ: Budapest, IX., Üllői-út 1. szám.

A VÉRES ÁRNYÉK

REGÉNY AZ OROSZ CÁRI CSALÁD ÉLETÉBŐL. * IRTA: DIVÉKY ISTVÁN.

(6. közlemény.)

A két férfi, a cár tisztje és a forradalmár könnyes szemmel csókolta meg egymást. Testvérek voltak e pillanatban, az ő,ők testvéri szeretet melege öntötte el szívüket s kerítette hatalmába egész lényüket.

— Megmentlek — szölt ismét Vladislav. — Nem kérek semmit, azt sem, hogy hallgass erről az éjszakáról. Tudom, hogy azonnal fellármázod a csapatokat és eljöttök ide, hogy mindent felkutassatok... Tudom, hogy így tesz, hiszen ez a kötelességed s én azt mondom: minden ember tegye meg a kötelességét... Mi majd gondoskodni fogunk róla, hogy senkit se találjatok itt... Isten veled, Nikolaj, édes barátom...

Meg egyszer megölelték s megcsókolták egymást, azután Vladislav a kis szoba egyik sarkába vezette barátját.

— Erre távozz! — mondta. — Itt van egy rejtett ajtó, mely egy keskeny alagútba vezet. Azon keresztül kijuthatsz a szabadba... Erre kell menned, mert nem térhetsz vissza azon az úton, amelyiken idejöttél. Ez túlságosan kockázatos volna. Valaki felismerhetne... Isten veled...

— Isten veled, Vladislav... — mondta megindultán a cár hadnagya.

Kézét fogták s Nikolaj Kutuzoff eltűnt a titkos ajtó mögött.

Félórával később már egy sereg katona élén látta viszont az elhagyott malom főfalatti termeit. Mindent átkutattak, de a legszorgosabb vizsgálat ellenére sem találtak senkit...

— Kiröppentek a gazemberek... — jelentették a cár hadnagynak s Nikolaj fellélegzett. Most érezte csak, hogy mennyire fájdalmas lett volna, ha neki kellett volna elfognia Vladislav Daskevicsét.

4. FEJEZET.

A háború szele.

Pagirev tábornagy összeráncolt homlokkal, elgondolkozva nyomta meg az asztal lapjába mélyesztett csengőt.

A segédtsízt belepött. Mosolyogva közeledett Ivan Pagirev felé, de amikor pillantása rátévedt a tábornokra s látta, hogy a máskor oly barátságos arcon most mély gondok vágtak éies barázdákat, hirtelen megállt s feszes »vigyázz» állásba merevedett.

— Parancsára, tábornok úr! — mondta keményen, katonásan.

Ivan Pagirev ráemelte a szemét s tompa hangon így szólt:

— Jöjjön közelebb, kapitány úr!

A segédtsízt megérezte, hogy komoly dologról van szó. Hiszen a tábornok arcán nyoma sem volt annak a jókedvnek s meleg mosolynak, amelyről pedig a segédtsízt azt hitte, hogy sohasem kerül le onnan. Hozzá még a tegezést, a bizalmas baráti megszólítást is elhagyta a tábornok. Szava tompán, ridegen hangzott.

Maks kapitány három kemény lépést tett s megállt a tábornok asztala előtt. Sarkantyúja élesen csörrent meg, amikor összecsapta a bokáját.

— Parancsára, tábornok úr!

Ivan Pagirev ujjai idegesen játszadoztak egy sűrűn teleírt papírlappal, amely előtte feküdt az asztal közepén. A tekintete mégegyszer végigfutott az apró sorokon, azután Makstra emelte a szemét.

— Kapitány úr — mondta röviden, katonásan, mint

ahogyan a parancsokat szokták kiadni — intézkedjék, hogy a Carszkoje Selóban tartózkodó csapatok valamennyi tisztje tizenkét óraker itt megjelenjen. Telefonáltassa meg a parancsnokoknak, hogy minden szabadságolást megszüntetnek, a megadott szabadságok is visszavonandók tehát. A szabadságon lévő tiszték és legénységi egyének azonnal behívandók, A parancsnokságok részéről egy órán belül jelentést várok. Hogy az intézkedéseket tudomásul vették és foganatosították. Kérem, teljesítse a parancsomat!

Maks kapitány meghajolt, azután megfordult, hogy távozzék. De a tábornok utánaszólt:

— Kapitány úr, küldje be Gregor Rymaszt.

— Parancsára, tábornok úr.

Már az ajtónál volt a segédtsízt, amikor a tábornok ismét utána kiáltott.

— Maks!

Ezt már egészen más hangon mondta. Maks megfordult s rámeredt Pagirevre.

A tábornok felemelkedett az asztal mellől s lassan odasetált a segédtsízthez. A jobbát Maks vállára tette s hosszan, mosolyogva nézett a hatalmasan megtermett ember arcába.

— No, Maks, képzelem, miféle gondolataid voltak az imént. Nem is gondolhattál egyebet, minthogy miféle testvérő istennyila csapott belém, hogy egyszerre ilyen komolyan beszélek. Nos, igazam van-e Maks?

A segédtsízt elmosolyodott.

— Eltalálad, kegyelmes uram! Valóban nem tudtam, mi történhetett...

Pagirev tábornok nevetett.

— Hát, ha testvérő istennyilán járt az eszed, akkor jó helyt keresgélteél, mert alighanem úgy áll a dolog, hogy lecsap a mennykő az egész világra. Tudod-e, Maks, mi készül itt körülöttünk, velünk?

— E percben sejtlemem sincs, kegyelmes uram.

Ivan Pagirev tábornok megveregette a segédtsízt vállát.

— Hát az, kedvesem, hogy alighanem háború lesz... háború... háború... No, eredj már és intézd el, amit rád bízam...

Maks rámeredt a tábornokra, azután tátott szájjal s mint akít főbe kölintottak, zúgó aggyal kifordult a teremből...

A segédtsízt szobában szinte nekiment egy hosszú szakalú férfiúnak.

— Ah, te vagy az, Gregor... — makogta kábultan. — Megállj csak... épen jó, hogy az utamba kerültél... Eredj, Ivan Pagirev tábornok úr hivat... Eredj már, mit bámulsz rá?

Gregor Rymssa, az ochrana főnöke megcsóválta a fejét s eltűnt a tábornokhoz vezető ajtó mögött.

Maks odabotorkált az asztalához s egy pillanatra rákönyökölt az asztal sarkán álló nagy, nehéz bronz gyertyatartóra.

— Tyüh... — sóhajtott fel s a nyakát törülgette, mintha nagyon melege lenne. Majd felegyenesedett s az asztal mögött álló kis szekrénykéhez lépett. Kinyitotta az ajtaját, kikapott belőle egy üveget, megnézte, van-e még benne konyak, azután a szájához emelte. Kettőt-hármat nyelt, melyet s utána ismét felsőhajtott.

— Háború... háború... — motyogta magában — hát csakugyan belénk csapott a testvérő istennyila...

Azután leült s a szájához emelte a telefon kagylóját...

(Folytatjuk.)

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak május hó 9-én.)

Gabonatözsde. Készárúpiac: 75 kg-os tiszavidéki búza 34-20—34-50, felsőtiszai 34-10—34-40, fehérmegyei, pestvidéki és bácskai 33-70—34-05, egyéb dunántúli 33-50—33-80, 76-os tiszavidéki 34-70—34-95, felsőtiszai 34-60—34-85, fehérmegyei, pestvidéki 34-15—34-45, bácskai 34-15—34-45, egyéb dunántúli 33-85—34-25, 77-es tiszavidéki 34-95—35-20, felsőtiszai 34-85—35-10, fehérmegyei, pestvidéki 34-45—34-75, bácskai 34-45—34-85, egyéb dunántúli 34-25—34-55, 78-as tiszavidéki 35-25—35-45, felsőtiszai 35-15—35-35, fehérmegyei, pestvidéki 34-75—35-05, bácskai 34-85—35-15, egyéb dunántúli 34-65—34-95, rozs 30-20—30-50, takarmányárpa elsőrendű 24-80—25-20, másodrendű 24-40—24-70, zab elsőrendű 24-80—25-20, másodrendű 24-60—24-80, tengeri 21-30—21-60, búzakarpa 20-20—20-40 pengő métermázsánként. — **Határőrségi:** Magyar búza májusra 33-80, októberre 29, magyar rozs májusra 30-50, augusztusra 22-80, októberre 22-80 pengő métermázsánként.

Liszt. A nyílt piacokon: Búzadara 60—64, duplanullás tészta 52—58, nullás 56—58, kettős főzöliszt 53—57, négyes kenyérliszt 53—55, hatos kenyérliszt 42—48, nullás rozsliszt 57—59, nullás-egyes 44—46 fillér kilogrammonként.

Vetőmagvak. Termelői árak nyersáruért száz kg-ként, minőség szerint. Csibéhar 34—36, csillagfűrt 21-60—22-40, cukorkrok 30-40—32, köles, fehér 34—38, köles, piros 24—26, köles, szürke 20—21, mustár 80—85, muhar 38—40, tatárka 27—30, takarmánytök 144—160, gomborka 50—52 pengő.

Takarmányvásár. Rétiszéna, elsőrendű 6-800—8-000, másodrendű 6-640—7-600, harmadrendű új (csak június—júliusban) 3-600—6-000, muhar-széna 8-800—10-800, lucernaszéna 7-200—12-000, löherészéna 7-200—7-200, zabos-bükkönyészéna 6-400—7-600, széna, lucernekeverék 9-200—10-000, alomszalma elsőrendű 4-000—4-800, másodrendű 3-200—3-600, zsuppszalma, másodrendű 6-400—6-400, 1 kève 0-40—0-48 pengő.

Vágómarhavásár. Bika, jobb, elsőrendű 0-94—1-08, kivételesen 1-12, másodrendű 0-80—0-92, harmadrendű 0-68—0-78, ökör, magyar 0-96—1-07, kivételesen 0-76—0-94, harmadrendű 0-60—0-74, tehén, magyar másodrendű 0-74—0-92, tarka elsőrendű 0-94—1-06, kivételesen 1-12, másodrendű 0-74—0-90, harmadrendű 0-60—0-72, növedékmarha 0-64—0-92, csontoznivaló 0-30—0-58 pengő kg-ként élőszuliban.

Sertésvásár. Zsirterés, öreg elsőrendű 1-60—1-64, másodrendű 1-48—1-52, fiatal nehéz 1-76—1-80, kivételesen 1-86, közepes 1-72—1-74, könnyű 1-44—1-50, szedett közepes 1-58—1-64, agár hússertés 1-68—1-84, süldő 1-64—1-70 pengő kg-ként élőszuliban. — **Vágottsertéspiac:** Szalonnás felerészt 1-84—2-16, sózott szalonna 1-84, lezuhzott hús 1-84—2-16, zsír 2-04 pengő kilogrammonként.

Húsvásár. Nagyban árak: Marhahús, elsőrendű egészen 1-64—2-08, hátulja 1-84—2-24, eleje 1-50—1-88, másodrendű egészen 1-26—1-40, hátulja 1-50—1-80, eleje 0-88—1-12, csontoznivaló 0-80—0-84, növedékmarha, elsőrendű egészen 1-52, borjú előtt, borbén 2-16—2-48, juh előtt, nyüzött 1-28—1-44, zsiger 0-48—0-64, faggyú 0-40—0-88, csont 0-24—0-96, marhafej 1-20—2-40, orr és köröm 0-24—0-48, láb 4 drb 2—4, pacal egészen 0-36—0-72, kg-ként 0-05—0-10, marhahé 3—6, borjúfodór egészen 0-64, kg-ként 0-16, marhavér 0-18 pengő. — **Sertésűs a nyílt piacokon:** Friss karaj 3-20—4-16, comb, tarja, lapocka 2-88—3-36, oldalas 2-24—3, füstölt karaj 3-40—4-40, lapocka, comb, tarja 3-20—4, oldalas 3, hátsó sonka 3-52—4-36, kötözött sonka 3-60—3-84, füstölt kolbász, elsőrendű 3-20—4, másodrendű 1-60—3-20, olvasztanivaló szalonna 2-12—2-40, sózott szalonna 2-24—2-60, füstölt szalonna 2-30, paprikás szalonna 2-40—2-70, csemegeszalonna 2-72—4, háj 2-40—2-80, zsiros tepertő 2—2-70, sertészsír 2-24—2-60. — **Juh- és bárányhús:** Juhcomb 1-60—2-56, gerinc, lapocka 1-28—1-92, pörköltnek való 0-80—1-60, bárány hátulja 1-92—3-20, eleje 1-44—2-56 pengő kilogrammonként.

Szűrőmarhavásár. Élő borjú: Belföldi, szopós, elsőrendű 1-48—1-52, kivételesen 1-56, másodrendű 1-30—1-44 pengő kilogrammonként élőszuliban. 2 drb gödlye lábon 14 pengő.

Tenyészállatok és jármosok. Elsőrendű belföldi jármosok, fehér 1-1-08, elsőrendű belföldi jármosok, tarka 0-92—1, 1 1/2 éves üszök 0-96—1-12, 1 1/2 éves tinók 0-96—1-04, frissfejős tehén 1-08—1-24 pengő kilogrammonként élőszuliban.

Gyapjú. A londoni gyapjúaukcióján az árak 50/0-kal estek, ezt azzal indokolják, hogy az ottani spekuláció a kínai háborúra való tekintettel rengeteg árú vásárolt össze, amelyen most igyekszik túladni. E híre nálunk is lanyha lett a gyapjúpiac, úgyhogy e héten üzlet egyáltalán nem fordult elő. A nyírás nálunk jövő héten kezdődik, az árak jelenleg letelé irányulnak.

Hal. Élő halak a nyílt piacokon: Nagy harcsa 5-60—7, kicsiny 4-80—5-60, csuka nagy 2-80—3-60, kicsi 2-40—2-80, ponty nagy 2-60—3, kicsi 2—2-60, kárász 1-20—1-80, márna 2—2-80, keszeg 1—1-60, apró, kevert hal 1—1-20 pengő kilogrammonként, folyami rák, nagy, darabja 40—50 fillér; kicsiny 10—15 fillér, békacomb párja 16—32 fillér.

Nyersbőr. A nyersbőrpiacra a marhabőr 1-32—1-38 fillér, borjúbőr 2-32—2-40 pengő kg-ként a budapesti vágóhidon.

Baromfi, tojás és tollárak. Élő állatok a nyílt piacokon: Tyúk darabja 3-20—4-80, csirke, rántanivaló 1-20—2-80, sütnivaló 2-40—3-20, hizott ruca kilogrammja 2-40—2-48, sovány darabja 3—5, hizott liba kilogrammja 2-40—2-56, gyöngytyúk darabja 3-20—4 pengő. — **Leölt állatok a nyílt piacokon:** Tyúk kilogrammja 2-60—3, csirke, rántani való 3—4-80, sütnivaló 2-80—3-20, hizott ruca 2-72—3-20, sovány 2-40—2-56, ujdonság 3-60, hizott liba 2-72—3-20, sovány 2-40—2-56, ujdonság 4—4-80, hizott pulyka 2-56—3-20, sovány 2-24—2-40, galamb darabja 1-60, nagy libamáj 7-20—10, kicsiny 4—7-20, lúdaprólék 1-60—2, lúdszír (olvasztott) 2-80—3-60, vegyes 2-80—3-40 pengő kilogrammonként. — **Tojás:** Friss teatojás 9—11 fillér; főzötojás 8—9 fillér darabonként. — **Tollárak:** Elsőrendű libapely 14-40, másodrendű 12, elsőrendű liba tépsett toll 8-80—9-60, másodrendű 7—8-ig, elsőrendű liba hizott toll 5, elsőrendű tarka kacsa toll 3-50, elsőrendű tarka csirketoll 0-50 pengő kilogrammonként.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Teljes tej literje 38—42 fillér; lefőzött 12—16 fillér, tejszín literje 3-20—3-84, tejfel literje 1-76—2 pengő; centrifugált vaj kilogrammja 6-80—7-20, dánvaj 7-20—7-60, főzővaj 4-80—6, szedett vaj 4-80—6, juhvaj 4-80—5-60, tehéntúró 1-12—1-28, sovány 0-80—1-12, juhtúró 3—4, kevert túró 3-52—4, juhsajt 2-80—3, ementáli hazai 4—6-40, trappista 3-20—4-40 pengő.

Szárzölőzék és száraztészta. A nyílt piacokon: Lencse 0-64—1-12, borsó, hántolt, egész 0-80—1-44, feles 0-80—1-44, bab, fehér, aprózomni 0-24—0-48, nagyszemű 0-24—0-48, színes 0-32—0-48, árpakása finom 0-80—1-12, durva 0-56—0-80, köleskása 0-48—0-60, tojásos tarhonya 1-28—1-76, tojásos levestésza 1-44—3-20 pengő kilogrammonként.

Zöldség. A nyílt piacokon: Sárgarépa ujdonság csomója 24—30; elsőrendű sárgarépa kilogrammja 32—40; petrezselyem ujdonság csomója 4—12; elsőrendű petrezselyem kilogrammja 32—56, zeller ujdonság zöldjével, egy darab 4—8; elsőrendű zeller kilogrammja 48—64; kalarábé ujdonság hazai darabja 30—80, kalarábé ősi fajta kilogrammja 24—40, kevert zöldség kilogrammja 26—48, kapor csomója 4—8; karfiol, hazai nagyfejű kilogrammja 2-20, metélőhagyma csomója 3—8, pórégyma kilogrammja 32—40, vörshagyma zöldjével egy csomó 4—8; makói vörshagyma kilogrammja 50—56; fokhagyma 1-12—1-60, cékla 24—32, savanyított káposzta 20—28, kelkáposzta ujdonság 60—1-20, kelkáposzta 24—40, fejessaláta elsőrendű darabja 10—24, másodrendű 4—10, torna nagy, édes 120—160, kicsi, erős 80—112, új burgonya hazai 80—120, rózsza 22—28, ella 18—24, fehér 14—16, Woltmann 12—16, kifli 56—80, máltai 80—90, champiögomba 400—640, kucsamgomba 240—400, szefüögomba 300—440, feketeterék 2-32, hónaposterek csomója 6—30, ugorka ujdonság kilogrammja 320—400, tők hazai ujdonság 500—600, zöldborsó helyben külföldi 100—180, kifejtve 180—360, spárga vastagszárú 120—160, középszerű 60—120, vékony 30—80, sóska 40—80, parajz tisztítva 24—32, gyökeres 12—20 fillér.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Alma, közönséges fajta, válogatott 1—1-20, rétesbe való 0-56—1, aszaltzsin, másodrendű 0-80—0-90, szilvaiz 1-28—1-92, olasz napolya 1-60—2, nagy papírhéjű dió 1-92—2, keményhéjú, elsőrendű 1-44—1-76, másodrendű 1-12—1-40 pengő kilogrammonként.

Paprikapiac. Termelői árak Szegeden: Csövespaprika, füzereknél 6-80—8-00, édesnemes paprika kilogrammonként 3-12—3-36, felédes paprika kg-ként 2-80—2-96, elsőrendű paprika kg-ként 1-84—2-24, másodrendű paprika kg-ként 0-64—1-12, harmadrendű paprika kg-ként 0-24—0-48 pengő. **Termelői árak Kalocsán:** Édesnemes paprika kg-ként 2-96—3-12, rózsapaprika kg-ként 2-08—2-24, másodrendű paprika kg-ként 1-44—1-68, harmadrendű paprika kg-ként 0-72—0-80, csövespaprika kg-ként 1-20—1-60 pengő.

Fűszer, méz, mák és szappan. A nyílt piacokon: Hazai köménymag 1-60—2-40, majoránna 6-40—8, boróka fenyőmag 0-96—1-60, kék mák 1-92—2-24, közönséges 1-80, méz, pergettett 2-24—2-72, háziszappan szín 1-36—1-60, közönséges 0-96—1-28 pengő kilogrammonként.

Bor. Kecskeméti kisebb tételben 11—12 fokos bor 80—88 fillérért kelt el. **Sövényháza** (Csongrád.) 600 hl. 13 fokos bort eladtak 82 fillérért literenként. **Siklóson** a jobb minőségű árut 1—1-20 pengőért adják, míg a kommerszborok ára 80 fillér.

Pálinka. Törköly az árú minősége és mennyisége szerint, valamint a fuvar és átvételei költség tekintetével mellett 4-96—5-12 pengő. **Seprő** 4-88 pengő. **Szilva** 5-60 pengő. **Borpárlat** 8-90—9-20 pengő forgalmi adó nélkül a földében a 111-ik táblázat szerint.

Idegen pénznemek legmagasabb ára május hó 9-én. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben levő szám azt az összeget jelenti, amelyet nekünk kell fizetni a banknak akkor, ha idegen pénzt vásárolunk. **Egy pengőnél többbe kerül egy darab:** Angol font 27-81 (27-97) pengő; dollár 5-69 (5-71) pengő; hollandi forint 2-28 (2-29) pengő; német márká 1-35 (1-36) pengő; svájci frank 1-10 (1-11) pengő. **Egy pengőnél kevesebbe kerül egy darab:** Cseh korona 16-92 (17) fillér; szerb dinár 10-03 (10-09) fillér; francia frank 22-60 (22-80) fillér; lengyel zloty 63-35 (64-85) fillér; román lei 3-50 (3-65) fillér; olasz lira 31-25 (31-70) fillér; osztrák shilling 80-45 (80-80) fillér. — **Arany- és ezüstpénzek:** Húszkoronás arany 23-04 pengő; ezüstkoronás 38 fillér; ezüstforintos 1-10 pengő; ezüst ötkoronás 2-10 pengő darabonként.

Kerékpár, varrógép
részletre is
„DIADAL”
Budapest, VII., Thököly-út 26. sz.
Keleti pályaudvar mellett.

Patkány, egérintő
„RATINOL”

Biztos hatású irtószert,
gyökeresen irt. Más állatra, emberre ártalmatlan. —
Napi árban utánvétellel szállítja:
RATINOL LABORATORIUM, BUDAPEST,
VII., Murrány-utca 36. szám.

Szakorvos rendelő vér- és nemibetegék
részére. Ezüst salvarsan-oltás!
Rendelés egész nap.
VII., Rákóczi-út 32. sz., I. em. 1. (Rókusfalvi szemben.)

MODERN BUTOR-SZALON
Állandó nagy kiállítás
ÜLLŐI-ÚT 14.
Hitelképes egyéneknek fizetési kedvezmény.

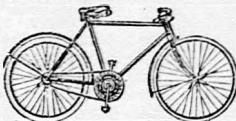
A „Baromfitömő készülék”-kel

egy perc alatt tömhet mindeféle tengerivel és a fulladás ki van zárva. 20 liba tömésénél 90 óra időt nyer. Kényelmes tömés. Nincs fölézás, derékfájás és kézkisebzés. Olcsó! Ha egy libát ment meg a fulladástól, az ára megtérül. Kérjen árjegyzékét. — Cím: KUGLER SÁNDOR, MAKÓ.

A világot 30 év óta THE CHAMPION

uraló eredeti angol

kerékpárokat mélyen leszállítva havi 20—30 P részletre, kerékpár alkatrészeket, lámpa, lánc, pedálokat a g y b a n i gyári áron szállítunk.

Külső gumi 6.80 P, belső gumi 2.10 P-től

Láng Jakab és Fia kerékpárnagykereskedők, Budapest, József-körút 41. — Ingyen küldi új 700 képes árjegyzékét.

Gazdák, kisiparosok, földművesek legkedveltebb politikai napilapja az

UJ BARÁZDA.

Tanácsadó rovatában olvasóinak az ország legjobb jogi és gazdasági szakerei adnak díjtalan tanácsot.

Kérjen mutatvány számot!

Ruházati szükségletét

legelőnyösebben a

3

„HANGYA“

vidéki szövetkezetekben szeretheti be.

KAPHATÓK: Férfi- és női-ruhának való szövetek, fehéreműre, ágyneműre való chiflon, vászon, zephir, kanavász, szabókékek, kész fehéreműre és felsőruhák, tűgyszintén mindenemű rövid-, kézmű-, konfekció- és díszműruka, továbbá: férfi, női és gyermekcipők és munkásbakancsok.

Pálintafőző- és mosóüstök vörösrézből RÉZGÁLIC — RAFFIA — RÉZKÉNPOR

Küinő gyártmányú

szőlőpermetezők

legolcsóbb áron beszerezhetők

SZONTÁGH PÁL

részárúraktár.

Cégtulajdonos: TERÉNY S.-né.

Budapest, IX., Üllői-út 19. Telefon: J. 362—17.

Ekék, ekealkatrészek, boronák, kapálóekék, fűkaszálók,

marokrakó és kévekötd aratógépek, lógereblyék, kézi-járgányosok, motoros- és gözcseplőkészletek, szecskavágók, répavágók, darálók, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerszám a

„HANGYA“ mezőgazdasági géposztályánál szerezhetők be legutányosabban.

Szövetkezezeink figyelmébe!

Elsőrendű színbőröböl készült férfi-, női- és gyermekcipők, box- és sevrőbőröböl, továbbá munkásbakancsok a legjobb minőségben a legutányosabb napiárakon szerezhetők be a

„HANGYA“ ruházati és díszműárúosztályánál.

Lysiform

szőnyegtisztító, mosógépekben

Kérje még ma!

«A fertőtlenítés a gazdaságban» című nagyon tanulságos füzetünket, melyet a «Vasárnap» minden olvasójának

Dr. KELETI és MURÁNYI VEGETSZETI GYÁR R.-T., UJPEST díjmentesen megküld.

Dr. Héray Andor

«Orsz. Földbirtokrendező Biróság» által engedélyezett ingatlanforgalmi és üzletértékesítő irodája. Budapest, IX., Rákos-utca 11., földszint 1. Törvényszéklleg bejegyzett cég.

Csekély tőkével vagyont szerezhet, ha sikeresen méhészkedik.

Nem kell nagy befektetés, nem kell méhház. A méhek kezelésére, kaptárkészítésre s minden tudnivalóra megtanít a

MÉHÉSZNAPTÁR,

melynek ára 128 pengő helyett, most csak 1 pengő az összeg előzetes beküldése ellenében. Utánveteles megrendelés esetén 25 fillérrel többé kerül.

Megrendelhető a Vasárnap könyvosztályánál, Budapest, VI. ker., Ó-utca 10 szám.

SCHLICK-NICHOLSON

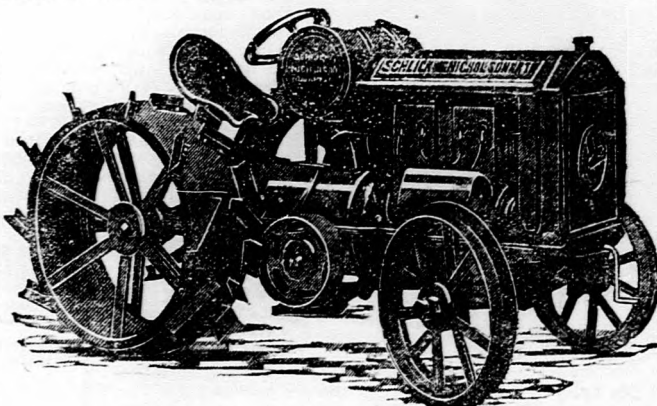
Gép-, Vagon- és Hajógyár R.-T. BUDAPEST. VI. ker., Váci-út 45—47. szám.

Levélcím: Budapest 56.

Raktárak: Győr, Veszprém, Nagykanizsa, Kaposvár, Pécs, Szolnok, Debrecen, Békéscsaba.

SCHLICK-HANOMAG TRACTOR

Tartós, mert elsőrendű anyag.
Olcsó, mert 105,000.000 K.
Acélkeretes, golyócsapágyas cséplőgépek.
„Ásványi“ szab. tengeriszártépo.

Városi mintaraktár: VI., Vilmos császár-út 63.
Fiókok: Szombathely (volt Magyar Motor-és Gépgyár), Eger, Káptalan-u. 8., Szeged, Kölcsey-u. 11.

SCHLICK-HANOMAG TRACTOR

Könnyű, mert 1500 kilogramm.
Erős, mert 30 HP.
Szánt naponta 10 holdat, hajt, vontat.

Vetőgépek.